

01/2024
KESÄKUU

Turun Pientalojen Keskusjärjestön

OMAKOTIYHDISTYS SANOMAT

Jäsenlehti

Pentti Huovinen
nauttii omakoti-
asumisesta

5

Puutarhan trendit
ja kasvit
vuonna 2024

11

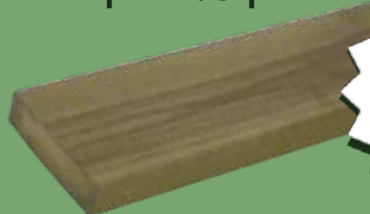
Kaupunkikehityksen
tila -seminaarin
tiivistelmä

22

Palvelua
ammattitaidolla

TERASSILAUTA

Classic | 28×95 | vihreä

1€
metri

ESPL

SALON PUU JA LEVY OY

WWW.SALONPUU.FI

02 731 2338

myynti@salonpuu.fi

Lämpöä
läheltä

- Yli 30v kokemus
- Kilpailukykyiset hinnat
- Luotettavat toimitukset

**SALON SEUDUN
LÄMPÖPALVELU**

WWW.SALONLAMPOPALVELU.FI

02 734 7400

myynti@salonlampopalvelu.fi

Löydät meidät kätevästi saman katon alta.

SATAMAKATU 17
24100 SALO

MA-TO 7.30-16.30
PE 7.30-17.00 | LA 9.00-12.00

LÄMPIMÄSTI TERVETULOA!

© Arja Iho

Tervehdys Turun ja Turun seudun omakoti- ja pientaloväki

Vuosittaisen *Turun Omakotiyhdistyksen* julkaisu on ajankohtainen aina kesäkuun alussa. Viime vuoden lehden ilmestyessä olin juuri aloittanut *Turun Pientalojen Keskusjärjestö ry:n (TPK)* puheenjohtajana. Kiitollisena antoisasta vuodesta sain luottamuksen jatkaa keskusjärjestön puheenjohtajana.

Omakotitalo jatkaa kirkkaasti suosituimpana asumismuotona suomalaisten keskuudessa. Sitä seuraavat muut pientaloasumisen muodot kuten pari- ja rivitalot. Nykyiset omakoti- ja pientaloasukkaat tietävät asumismuotonsa edut eivätkä harkitse kerrostaloon muuttamista ennen kuin on pakko. Asumisen vapaus ja rauha voittavat talon ja pihan hoitoon ja kunnostukseen liittyvät "rasitukset".

Kaupunkisuunnittelu

Kaupunkikehitys, rakentaminen ja ympäristö ovat puhuttaneet ja huolestuttaneet pientaloväkeä jo vuosien ajan. Kaupungin into kaavoittaa kerrostaloja omakoti- ja pientaloalueiden kylkeen ei kerää kiitosta. Uusien asuntojen tarjonta on Turussa hyvin yksipuolisesti kerrostaloissa. Viime vuosina kaupunkiin kaavoitetut ja toteutuneet kerrostaloalueet eivät nähdäkseen ole tuottaneet ympäristöön sopivaa ja viihtyisää asuinympäristöä. Uudet kerrostaloasunnot ovat ihmisten toiveisiin ja

tarpeisiin nähden liian pieniä ja pimeitä. Rakennusoikeutta ja rakennuslupia onkin myönnetty liian tiiviiseen ja korkeaan rakentamiseen minkä seurauksena vehreitä pihvoja ja oleskelualueita ei talojen väliin mahdu. Näkymät ikkunoista

rajoittuvat naapurirakennusten seiniin. Vaihtuvuus uusien kerrostaloalueiden asunnoissa on suurta mikä heikentää yhteis-kuuluvuuden ja turvallisuuden tunnetta. Väestön ikärakenteessa korostuvat alle 25-vuotiaat ja eläkeikäiset henkilöt. Työikäinen, työssä käyvä väestö ja perheet valitsee usein kotinsa muiden kuntien alueelta, missä on mahdollisuus väljempään ja viihtyisämpään asumiseen. Tämän kehityksen kääntämiseen Turun kaupungin ja päättäjien tulisi tarttua.

Asumisen kustannukset

Kulunutta vuotta leimasi *Louna-TPK-sähkösopimuksen* markkinahintoihin nähden korkeaksi jäänyt hinta ja kohutun irtisanomisehto. Sopi-

muksen tehneet jäsenet ovat olleet todellisessa kurimuksessa sähkölaskujensa kanssa erityisesti kuluneena talvena. Valtio ei tullut kalleimpinakaan kuukausina kuluttajia vastaan. Turku Energia ei TPK:n neuvotteluista huolimatta myöntynyt minkäänlaiseen vastaantuloon. Moni energiayhtiö on hinnoittelun osalta energiaviraston tutkinnassa ja päätöksiä vielä odotellaan.

Omakoti- ja pientaloasukkaiden murheena on myös muiden asumisen kustannusten jatkuva nousu. Kiinteistöveron ja tonttien vyöhykehintojen korotukset, puhtaan veden ja jäteveden maksut ja uusimpana biojätteen kierrätys. Kompostointi on monelle pientaloasukkaalle tarkoituksenmukaisin tapa käsitellä biojätteet, koska syntyvälle mullalle on yleensä aina käyttöä omassa puutarhassa. Lämpökompostori on kuitenkin kallis hankinta, mutta pitkässä juoksussa kannattava. Vaihtoehtona on biojätteen erilliskeräys, joka sekään ei ole aivan halpaa.

Omakotitalo ja pientalo tuo kuitenkin paljon iloa asukkaidensa elämään puutarhan herätessä kasvuun ja lintujen lauluun.

Toivotan aurinkoista ja sopivan lämmintä kesää ja kasvukautta omakoti- ja pientaloväelle!

Arja Iho, TPK:n puheenjohtaja

© Arja Iho

TPK RY / OMAKOTIYHDISTYS SANOMAT

Painosmäärä: 22 000 kpl
Jaetaan kaikkiin pientaloihin
Turussa kesäkuun alussa 2024

MYynti & TOIMITUS

Vastaava toimittaja / TPK pj.
Arja Iho, 044 797 1151
arjaleena.iho@gmail.com

Taina Kiviniemi, 050 558 4999
Liisa Marjomäki, 050 525 4109
Alpi Tuomisto, 040 020 1157

Talous: Alpi Tuomisto

PAINO / JAKELU

Sivunvalmistus / layout:
Grafiitti Pro
Liisa Marjomäki
www.grafiitti.fi
grafiitti@grafiitti.fi

Paino: Lehtisepät Oy, Jyväskylä

Jakelu: Suomen Suoramainonta Oy

JULKAISIJA

Turun Pientalojen Keskusjärjestö ry
Petkeltie 5 B
20540 TURKU
toimisto@turunpientalot.fi
p. 02 251 8881
www.turunpientalot.fi
facebook.com/groups/tpkry

TPK:n edunvalvontaa

Turun Pientalojen Keskusjärjestö (TPK)
edustaa turkulaisten pientaloyhdistysten jäseniä ja toimii kansalaisjärjestön tavoin.

TPK:n toiveena on lisätä vuoropuhelua Turun kaupungin virkamiesten ja poliittisten päättäjien välillä kaupungin kehittämisestä. Tavoitteemme on edistää ympäristöön sopivan, viihtyisän ja terveellisen asuinympäristön rakentumista ja lisätä pientaloasumisen edellytyksiä kaupungissa. Kaavoittamalla omakoti- ja pientalotontteja voidaan myös vaikuttaa myönteisesti syntyvyyteen Turun kaupungissa.

Lapsiperheet tarvitsevat lapsiperhearkeen sopivia asuntoja. Naapurikunnat ovat tämän huomanneet jo kauan sitten. Turussa olisi hieno mahdollisuus luoda Townhouse - tyyppisiä pientaloalueita esimerkiksi Petreliuksen puistoon Kelan entisen kuntoutuksen keskuksen tontille ja Manhattanin taakse rakennettavalle alueelle sen sijaan, että nekin alueet täytetään yksitoikkisilla kerrostaloilla.

TPK:n yhtenä keskeisenä tehtävänä on vaikuttaa pientaloasumisen kustannuksiin. Uutta sähkösopimusta TPK:n jäsenyhdistysten jäsenille valmistelee 7 hengen työryhmä. Työryhmä on analysoinut sähkömarkkinoita ja futuurien kehittymistä. Valmis tarjouspyyntö neuvottelukumppanuudesta lähetetään noin kymmenelle sähköyhtiölle.

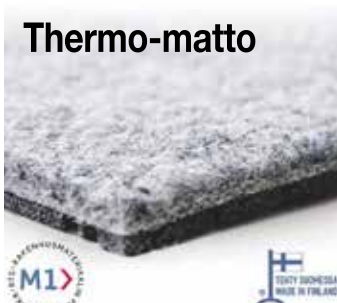
Liikenne, katujen riittämätön kunnossapito ja vauriot aiheuttavat jatkuvasti huolta pientaloasukkaiden keskuudessa. TPK toimii alueilla toimivien yhdistysten tukena liikenteestä aiheutuvien ongelmien ratkaisemiseksi.

*Tervetuloa
mukaan toimintaamme!*

TURUN Tapetti JA Matto

Tapettien ja mattojen erikoisliike Turussa. Meiltä löydät myös lattiapäällysteet, parketit, laminaatit, vinyyliit, korkit ja linoleumit.

Turun Tapetti ja Matto Oy, p. 02 271 1000, Orikedonkatu 2, Turku

ESA INKINEN JA SIRPA HELENIOUS

Turkulainen perheyrittäjä kasvattaa ja myy kesäkukkia, vihannesten taimia ja vihanneksia ja kehittää artesaanituotteita, mm. salaattinkastikkeita ja mausteöljyjä.

Tuotteita on myynnissä
Turun kauppatorilla,
puutarhamyymälässä
ja useissa marketeissa.

040 7094674, myynti@inkisenpuutarja.fi
Puutarha ja myymälä; Mäntysaarentie 14, Paattinen

Ulkokuntoilulaitteiden opastusta Räntämäessä

■ Joonatan Leino, Emil Tetri ja Eetu Leino pääsivät koulupäivän jälkeen seuraamaan uuden ulkokuntosalin opastusta Räntämäessä.

Turun kaupunki on rakentanut eri puolille kaupunkia ulkokuntosaleja, joiden varustetaso on parantunut huikaisesti viime vuosina. Siitä kaupunki ansaitsee ison kiitoksen.

Alueen omakotiyhdistys, *Hamaron pientalot ry* markkinoi tilaisuutta sähköpostitse asukkailla.

Kuntoilulaitteissa on opastavia kuvia ja laitteiden toimintaan pystyy perehtymään myös itsenäisesti. Asukas *Kimmo Välikoski* on lupautunut opastamaan laitteiden käytössä iltaisin, jotta kaupungin tilaisuuteen estyneet saavat tarvittaessa tukea ja opastusta laitteissa.

Räntämäen ulkokuntosalin rahoitus saatiin kaupungin asukasbudjetin kautta.

■ Teksti ja kuva: Arja Iho

LEVY-JAATI OY

Täyden palvelun vaneriliike

- SAHAUSPALVELU
- YRITYKSILLE JA YKSITYISILLE

levy-jaati.fi

Osaavaa
omakotitalo-
kauppaa
yli 20 vuoden
kokemuksella

Varaa maksuton
arviokäynti 02 277 1500

Levy-jaati Oy
HUONEISTOMARKKINAT LKV

Turun Huoneistomarkkinat Oy LKV
Yliopistonkatu 30, 20100 Turku
www.huoneistomarkkinat.com

TPK:n toimisto on muuttanut –Tervetuloa Hannunniittuun!

Uusi toimistomme sijaitsee osoitteessa:

Petkeltie 5 B, 20540 TURKU - Toimisto 2 (kerrostalon 1. kerros, esteetön).

Toimistolla on tiistaisin päivystys klo 10-12 / Puhelinpäivystys arkisin klo 10-12.

Muut ajat sopimuksen mukaan 02 251 8881. Päivystys on tauolla 1.6. - 31.8.2024.

toimisto@turunpientalot.fi • www.turunpientalot.fi • www.facebook.com/groups/tpkry

Merkittävä turkulainen omakotiasukas: Pentti Huovinen

Omakotitalo oli luonteva valinta

Huovisten perheen kasvaessa asumisen tarpeet johtivat omakotitalon rakentamiseen. Turun kaupungin alueelta tontin saaminen oli 30 vuotta sitten kiemuroiden takana. Lama-aika 1990-luvun alkupuolella vaikutti kaikkeen. Ensimmäinen tontti-varaus jouduttiin purkamaan, koska omaa rivitalohuoneistoa ei saatu myytyä. Ehkä hyvä niin, sillä nykyinen talo on paremmalla paikalla.

Mielenkiintoinen episodi oli, että kaupunki vaati nykyisen tontin osalta arkeologista arviointia ennen rakentamisen alkua. Arkeologiasta vastaavat viranomaiset totesivat kaupungille saman mikä jo luki tontin kaupungin tekemässä vuokrasopimuksessa! Arkeologiset tutkimukset oli tehty jo vuokranantajan toimesta. Tämä viivästytti rakentamisen alkua vajaalla kuukaudella.

– Sopimusten lukeminen on hyödyllistä, ei vaan kaupunkilaisen vaan myös kaupungin virkamiehille, naurahtaa Huovinen.

Lama-ajan hyvät ja huonot puolet

Lama-aika oli omakotitalon rakentamisen kannalta taloudellisesti haastavaa, vaikka toisaalta siinä oli hyviäkin puolia. Rakennusfirmoilla oli vaikeat ajat. Kilpailutuksen jälkeen Huovisen talon rakensi pieni rakennusliike, jolla oli vankka kokemus pientalojen rakentamisesta.

– Muistelen, että talon valmistuttua rakentaja kertoi, että olisi mennyt konkurssiin ilman meidän talon urakkaa. Avaimet käteen urakan sai kohtuullisen edullisesti ja tarjous oli kahden rakennusvalvojamme mielestä laadukas. Hyvä talo tästä tuli, kertoo Pentti Huovinen.

Tiukka talous ajoi kuitenkin tinkimään omista suunnitelmista. Esimerkiksi vintin rakentamisesta luovuttiin sillä erää.

Musisoivan lapsiperheen talo

Omakotitaloon päädyttiin pitkälti siksi, että se oli paras asuimuoto lapsiperheelle. Kaikki lapsemme harrastivat musiikkia. Rakentamisen aikaan Huoviset asuivat vuokralla kerrostalon 7. kerroksessa. Vanhin lapsista soitti pianoa Turun konservatoriossa ja harjoitteli varsin intensiivisesti.

– Hissiin mennessäni 3. kerroksessa asuva rouva totesi ystävällisesti, että kyllä lapsenne soittaa sitten ihanasti pianoa, muistelee Huovinen. Se avasi ymmärtämään, että käytännössä koko talo kuuli perheemme musisoinnin äänet.

Omakotitalossa on mahdollista soittaa omin ehdoin vaikka aamusta iltaan. Kasvaville lapsille oli mahdollista myös saada omat huoneet, mikä ei rivitalossa asuessa ollut mahdollista.

Emeritusprofessori Pentti Huovinen

on turkulainen lääkäri. Hän on toiminut Kansanterveyslaitoksen (nyk. THL) ylläkkärinä ja osaston johtajana sekä Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan dekaanina ja bakteriopin professorina. Hän on myös tiedetoimittaja ja tietokirjailija.

päin. Omakotitalo sijaitsi sopivan matkan päässä juna- ja lentoasemasta. Aikaiset aamuhäämmiset olivat arkipäivää. Omakotitalossa oli kerrostaloasuntoa helpompi olla herättämättä muita.

Varaava takka tuo lämpöä

Omakotiasumisessa on myös työnsä. Ulkotöitä on kesät talvet ja tilojen kunnostusta aika ajoin.

– Niin kuin kaikilla omakotiasujilla, myös meillä on tehty keittiön ja kylpytilojen muutostöitä. Talviset lumityöt ja klapien kantaminen on toistaiseksi jaksettu tehdä itse.

– Toisaalta itse tarvitsin myös työhuonetta, jossa oli mahdollista keskittyä omiin töihin. Kirjoitin ja toimitin silloin infektiautien ja mikrobiologian alan oppikirjoja. Tietokoneet olivat silloin jo käytössä, mutta paperivuoret olivat vielä siihen aikaan korkeampia kuin nykyään, muistelee Huovinen.

Pentti Huovinen oli yli 20 vuotta työssä Kansanterveyslaitoksella, nykyisellä Terveystieteiden tutkimuskeskuksella, ja joutui matkustamaan runsaasti pääasiassa Helsinkiin mutta myös ulkomaille, useimmiten Tukholmaan ja Brysseliin.

– Junayhteys pääkaupunkiin tuli tutuksi. Samoin lentoyhteys Turusta Tukholmaan ja sieltä eteen-

Kävi juuri niin kuin asentaja runsaat 25 vuotta aikaisemmin sanoi. Parilla kolmella pesäällisellä uuni jakaa lämpöä vuorokauden ajan. Ilmalämpöpumpulla täydennettynä sähkön kulutus lähes puoliintui.

Mihin täältä lähtisi?

Kaupunkiasuntojen hinnat, varsinkin keskustassa ovat korkeat. Omakotitalon tasoista väljää asumista ei ole mahdollista saada omakotitalon hinnalla. Kulkuyhteydet omakotialueilla ovat varsin hyvät ja ulkoilmahdollisuudet erinomaiset. Parkkipaikka on tarjolla vieraille omalla pihalla.

– Pihan hoidossa Viherlässillä on ollut alusta pitäen mukana. Muistan hyvin valkokukkaisen unkarinsyreenin valinnan pensasaidaksi. Kun pensasaita alkoi kukkia, puolessa pensaista olikin violetit kukat!, hämmästeli Pentti Huovinen

– Päätimme takan rakentamiseksi jo talon suunnitteluvaiheessa. Aiottua suurempi, lämpöä varaava Nunnauuni tuli taloon kuitenkin siksi, että messuilla meille tarjottiin näyttelyssä ollutta leivinuunillista takkaa asennettuna samaan hintaan kuin uutta, kolmasosan pienempää uunია. Asentaja sanoi meille, että tähän takkaan te ette tule pettymään. Ja näin kävi, toteaa Pentti Huovinen.

Takka oli pitkään varsin vähällä käytöllä, kunnes sähkön hinta pomppasi järkyttäviin lukemiin.

Kohmon Omakotiyhdistys – aktiivinen kolmekymppinen

Kohmon Omakotiyhdistys on jo vuodesta 1994 asti ollut vaikuttamassa oman alueen viihtyvyyteen. Tarve perustamiselle syntyi, kun suuri rakennusliike suunnitteli Kohmoon massiivisia vuokrarivitaloja. Pientaloalueelle suunniteltiin alkuperäisistä suunnitelmista poiketen jopa sataa vuokra-asuntoa.

Yhdistyksen sihteerinä on pitkään toiminut Tarmo Järvinen, joka on myös Kohmon Okyn perustajajäsen. Hän muistelee alueen kehittymistä asuinalueeksi ja yhdistyksen alkuaikojia.

– Kohmon varsinainen pientaloalue oli 90-luvulla pääosin metsää, ja sinne oli vasta rakennettu kaava-alueen kadut. Talojen rakentaminen aloitettiin Kaskilankujalta. Meidän omakotitalomme oli viiden ensimmäisen talon joukossa. Alueen kerrostaloja ei tuolloin vielä ollut valmiina, kertoo Järvinen ja jatkaa:

– Yhdistys perustettiin siis alueen omakotiasukkaiden äänitorveksi kaupungin suuntaan ja yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Pekka Rannikko.

– Tärkein tehtävä oli viestittää

kaupungin virkamiehille ja päätäjille, etteivät alueen omakotiasukkaat hyväksy rakennusyhtiön rakennussuunnitelmia vuokratalojen osalta ja näistä asioista olimme tehneet lukuisia muistutuksia ja valituksia kaupungin eri päättävälle elimille, sillä Okyn hallituksessa oli lakiasiantuntemusta ja rakennusalan tietotaitoa. Näiden toimenpiteittemme johdosta pääsimme hyvään neuvottelu-asemaan kaupungin edustajien kanssa, ja vuoden 1995 lopulla alueen kehittymistä asuinalueeksi ja yhdistyksen alkuaikojia.

Kohmo tänään

Kohmon pientaloalue on rauhallinen asuinpaikka kohtuullisen lähellä kaupungin keskustaa ja monimuotoisen rakentamisen johdosta alueella ei juurikaan esiinny häiriöitä. Kohmon puheenjohtajana on jo muutamana vuoden ajan toiminut Liisa Marjomäki:

– Parasta Kohmossa on luonnon läheisyys, hyvät ulkoilualueet, pururadat ja tietenkin mu-seoalue Kuralan Kylämäki.

– Koska Kohmon läpi ei pääse ajamaan autolla, vaan olemme

päättävien teiden päässä, on liikenne täällä rauhallista. Lisäksi alueella ei ole kivijalkaliikkeitä tai sellaisia palveluja, jotka toisivat muualta aktiivisesti liikennettä. Toisaalta palvelujen vähyys ei ole mikään itseisarvo, vaan varsinkin vanhenevalle väelle se tuo haasteita, pohtii Marjomäki.

– Koen, että omakotiyhdistyksen tärkein tehtävä on ja luoda viihtyisyyttä ja turvallisuutta asuinalueelle. Tässä olemme mielestämme onnistuneet. Pyrimme olemaan jäsenistön suuntaan aktiivisia tiedottajia, mm. uusista säädöksistä ja TPK:n asioista. Sähkösempimus ja vaikkapa kompostointiasiat ovat olleet kovasti esillä, kertoo Marjomäki.

30 vuotias juhlii

Juhlavuonnaan yhdistys aikoo juhlia hillitysti.

– Järjestämme kesän kynnyksellä jäsenistölle pienen kahvihetken Kohmon Pikkuotkossa ja pohdimme syksyllä toista juhlahetkeä, suunnittelee Marjomäki ja kehottaa kaikkia seuraamaan yhdistyksen nettisivuja.

Yhdistykseen kuuluu nykyään n. 65 kotitaloutta.

■ Kohmon Omakotiyhdistyksen Liisa Marjomäki ja Tarmo Järvinen arvostavat Kohmossa sijaitsevan Kuralan kylämäen historiallista miljööä.

■ Turunpientalot.fi/kohmo
■ Teksti & kuvat: Liisa Marjomäki

RENKAAT, VANTEET ASENNUKSET

Avoinna: ma-pe 8-17

TURKU | Autokatu 10, Oriketo | (02) 273 8888

www.kaerlankumi.fi

65 vuotta omakotiyhdistystoimintaa Pahaniemen historiallisessa miljöössä

Pahaniemen omakotialue sijaitsee Ruissalon kupeessa muutaman kilometrin päässä Turun keskustasta.

Pahaniemen nykyinen omakotiasutus on syntynyt pääosin 1940- ja 1950-luvuilla, mutta alueen asuttu historia juontaa juurensa useiden vuosisatojen taakse - joidenkin arvioiden

mukaan aina 1200-luvulle asti.

Alkujaan alue kuului monien muiden lähialueiden tavoin Raisioon, jotka vuoden 1931 alusta lukien liitettiin Turkuun.

Pahaniemen asuinmiljöölle tyypillistä ovat rinnetonteilla sijaitsevat vanhat omakotitalot vehreine puutarhoineen, metsäiset kalliot sekä *Raisiojoen* suiston ja *Turun saariston* lä-

heisyys, jotka luovat viihtyisän ympäristön alueen asukkaille ja kaikille ulkoileville kaupunkilaisille. Alueen lähipalvelut ovat vuosikymmenten saatossa vähentyneet, mutta hyvät kulkuyhteydet sekä Turun kaupungin joukkoliikenne tarjoavat joustavat mahdollisuudet vaikkapa keskustassa asiointiin.

Yhdistys syntyi vuonna 1959

Pahaniemen omakotiyhdistyksen perustamiskokous järjestettiin Rantalanpuiston talossa 19. päivänä maaliskuuta vuonna 1959. Yhdistyksen toiminta oli alusta lähtien hyvin monipuolista sisältäen muun muassa alueen kunnallistekniikkaan, joukkoliikenteeseen ja lastentarhan perustamiseen liittyviä kysymyksiä. Tuota aikaa leimasi voimakas talkoohenki ja oma-toimisuus: yhdistyksen voimin rakennettiin esimerkiksi pyykilaituri *Raisiojokeen* sekä katokset uusiin linja-autopysäkkeihin.

65-vuotias **Pahaniemen omakotiyhdistys** toimii edelleen

aktiivisesti ja se pyrkii monin eri tavoin edesauttamaan asukkaiden yhteisten asioiden hoitoa sekä alueen ainutlaatuisen asuin ympäristön kehittämistä. Yhdistys on vuosien varrella järjestänyt myös katutansseja, erilaisia retkiä sekä teatteri- ja museomatkoja. Tämänkaltaiset tapahtumat kehittävät pahaniemeläisten yhteishenkeä, ja niissä on mahdollista tutustua naapureihin ja muihin alueen asukkaisiin.

historia
johtaa
1200-
luvulle

■ Teksti: Mikko Kyllönen
■ Kuva: Matti J. Niemi

■ Meurmanin puistikko ja osa kirjantekijöistä.

Ispoisten kartanon mailla -kirja julkaistu

40 historiallista kohdetta löytyy ilmaisesta karttapalvelusta

Ispoisten Omakotiyhdistyksen julkaiseman suosituksen historii-kin **Ispoisten kartanon mailla** -kirjan 40 kohdetta on siirretty kaikille avoimeen ja ilmaiseen karttapalveluun. Sen avulla voi lähteä omatoimiselle retkelle eteläiseen manner-Turkuun ja etsiä karttaan merkittyjä paikkoja. Tarjolla on retkiä menneisyyteen, kuten entisen *nautlatehtaan maisemiin*, *keisarin tykkipattereille* tai *Katariinan-*

laakson hylättyyn kylään. Eniten kohteita löytyy *Pitkäsalmen* tuntumasta, jossa vaatimattomienkin näköisten kivenlohkareiden varjoista voi paljastua merkittäviä taistelupaikkoja, luontoharvinaisuuksia tai kalioaiverruksia.

Osa historiallisista kohteista on maisemasta kadonnut, mutta niitä on havainnollistettu vanhoihin kartoihin ja kuviin, joita on

löytynyt asukkaiden kuva-albumista ja kaupungin arkistoista. Kartan kohteet levittäytyvät Ispoisten kartanon entisille mailla, jotka sijaitsevat nykyään neljässä kaupunginosassa: *Uittamolla*, *Ispoisissa*, *Ilpoissa* ja osin *Puistomäelläkin* asti.

Karttapalvelu pohjautuu *Google Mapsiin* ja se toimii kännykällä. Kun klikkaa sinistä merkkiä kartalla, kohteesta saa lisätietoa.

Mitään sovelluksia puhelimeen ei tarvitse erikseen ladata, ei lähetä luottokorttitietoja kenellekään eikä luoda salasanoja. **Ispoisten Omakotiyhdistys ry** halusi kartasta mahdollisimman helpon käyttöä.

Nuoret liikkeelle

Idean äiti on Ispoisten Omakotiyhdistyksen rahastonhoitaja, eläkkeellä oleva **Marja Salminen**. Hän osallistui myös Ispoisten kartanon mailla -kirjan kirjoittamiseen ja keksi, että karttaversio kirjasta voisi houkutella etenkin nuoria liikkeelle ja kiinnostumaan historiasta.

– Alueellamme asuu paljon lapsia ja nuoria. On tunnettua, etteivät nuoret aina jaksa keskittyä kirjan lukemiseen – puhelimen selaaminen on nykyaikaa. Karttapalvelusta löytyvät nopeasti tekstit lyhennettynä ja puhelmalla luettaviksi muokattuina, Salminen kertoo.

Ideaa piti hyvänä myös Turun kaupunki, joka tuki asukasbudjetin kautta hanketta.

Ispoisten kartanon mailla -teoksen tekijä, tietokirjailija-toimittaja **Sari Järvinen** poimi kirjasta kohteet, muokkasi tekstit kartalle sopiviksi ja etsi kuvat, jotka **Janne Salminen** siirsi Google Mapsiin. Tosin kaikkia kirjan tietoja ei netistä löydy, sillä yhdistys haluaa kannustaa ihmisiä yhä myös lukemaan.

Linkki ilmaiseen karttapalveluun löytyy Ispoisten Omakotiyhdistyksen sivuilta osoitteesta www.ispoinen.fi.

■ Teksti & kuvat: Sari Järvinen
■ Karttakuva: Google Maps

omas

Oma tuttu
pankkiasiantuntija?

Meillä on. Jokaiselle, soitellaan.

Meillä OmaSp:ssä hoidat oman henkilökohtaisen asiantuntijasi kanssa arjen raha-asiat, vaurastumiseen tähtäävät säästämisen ja sijoittamisen ratkaisut sekä laina-asiat. Turvallisesti digikanavissa, suoralla puhelinnumerolla tai konttorissa paikan päällä. Valinta on aidosti sinun. Tervetuloa.

OmaSp Turku
Yliopistonkatu 21. omas.fi

PAIKALLISET POJAT

• Julkisivumaalaukset

• Tiilikaton pinnoitukset

SOITA NIIN LAITETAAN SE TALO MAALIIN!

- ✓ Asiallinen henkilöstö
- ✓ Parasta palvelua
- ✓ Kiinteät hinnat
- ✓ Kattava Takuu
- ✓ Rahoitus

Maalipuhelin

0442387575

WWW.VAJAPUU.FI

 TEKNOS

WWW.VAJAPUU.FI

 VAJAPUU

Suunnitteilla talon maalausprojekti?

Viisi vinkkiä talon huoltomaalaukseen

Moni pohtii oman talonsa huoltomaalauستا. Vielä ehtii maalarin tilaamaan tällekin kesälle, jos pitää kiirettä, mutta yleensä toimintakauden, eli kesäajan, kalenterit täyttyvät jo alkuvuodesta sekä keväällä.

Mitä pitää ottaa huomioon, kun lähtee suunnittelemaan talon maalausprojektia? Kysyimme alan ammattilaisilta vinkkejä maalaukseen. Puheenvuoron saa huolto-, maalausprojekte-

ja tekevän **Vajapuun** myyntipäällikkö **Veikka Peltonen**.

1. Koska maalausprojektiin kannattaa ryhtyä?

– Maalausprojekteja myydään paljon talven ja kevään aikana, mutta myös kesäesongilla. Vielä on siis mahdollista saada samalle kesälle maalarit. Jos on nopea ehdittää vielä laittaa talo uuteen maaliin.

2. Paras maalaus aika?

– Paras maalausajankohta on kesäaika, jolloin lämpötila ja ilmastokosteus ovat yleensä optimaaliset maalausurakan suoritukseen.

3. Huoltopesu vai maalaus?

Lauhojen talvien ja pitkien kosteiden sääolojen aikana moneen maalipintaan ilmaantuu homepilkkuja. Onko silloin

jo syytä lähteä toimimaan?

– Tässä vaiheessa olisi hyvä lähteä jo toimimaan, koska nyt riittää vielä huolellinen homepesu ja maalaus, mutta kun maalipinta alkaa hilseilemään, se on viimeinen merkki siitä, että talo tulisi maalata. Yleisesti talon maalauksen huoltoväli on 10-15 vuotta.

– Huoltopesu voi olla suositeltavaa, mikäli talo on vasta maalattu ja maalipinta on vielä hyvässä kunnossa, mutta se on likainen ja homepilkkuja esiintyy. Tällöin voi olla syynä esimerkiksi talon edustalla olevat puut ja kasvit, jotka aiheuttavat herkemmin julkisivun likaantumisen ja homepilkkujen esiintymisen.

4. Miten löytää samanlainen sävy, jolla talo on maalattu?

– Värisävyt saadaan näppärästi poimittua sävyskannerin avulla, joka kertoo maalin sävyn.

5. Mitä pohjatöitä pitäisi tehdä?

– Yleisesti aina täytyy tehdä ensin märkähompesu maalattaville pinnoille, jotta saadaan tapettua homeet ja itiöt sekä poistettua ajan myötä tullut lika ja pöly. Mikäli maalipinta on hilseillyt niin pesun jälkeen kaa-

viataan mekaanisesti käsin kaapimen kanssa kaikki irtoava ja hilseilevä maali pois. Kaavinnan jälkeen kaikki puupaljaat kohdat, mitä kaapimisessa on tullut esiin, pohjamaalataan. Pohja-

työt on todella tärkeää tehdä hyvin, koska ne vaikuttavat eniten uuden maalin pysyvyyteen ja pitkäikäisyyteen.

Veikka Peltonen antaa vielä viimeisen extravinkin:

– Maalausprojekti on helppo lykätä aina seuraavalle kesälle, mutta se kannattaa tosiaan tehdä ajoissa. Mikäli maalipinta on päästetty hilseilemään on myös maalausurakan hinta melkein tuplat kalliimpi. Eli laitetaas se talo maaliin.

■ Teksti: Liisa Marjomäki
■ Kuva: Vajapuun

Tee se itse!

Pihan perustamiseen tai uudistamiseen saa uppomaan melkoisia summia materiaali- ja työkuluihin. Omatoimisuuteen orientoitunut pientaloasuja säästää kuitenkin lapiotyöllään paljon rahaa, mutta keho jouuu koviin. Onneksi pihatöihin on vuokrattavissa Turun seudullakin muutamasta paikasta käteviä ja monipuolisia mini-kaivureita, joita saa ajaa aivan itse.

Minikaivuri sopii maa-ainesten poistamiseen ja levitykseen, terassien, kulkuväylien ja muurien pohjien kaivuuseen ja täyttöön sekä rakennusten perustusten kaivuuseen. Sillä tai minikuormaajalla poistaa kätevästi kantoja, pystyttää tolppia, siirtää painavia laattoja tai piikkaa vanhoja perustuksia kappaleiksi. Istutusalueiden perustamiseen, puiden tai pensaiden siirtoon tai vanhan pensaiden poistoon se on hyvä väline. Minikaivuri ei nikottele kovassakaan savimaassa. Esimerkiksi kiveysten pohjatöitä on tehtävä huolellisesti ja maapeättyypin vaatimaan syvyyteen, ja kun työssä on väsymätöntä konevoimaa, ei syvyydessä tarpeettomasti säästellä.

Tietoisuus minikaivurien vuokrausmahdollisuudesta lisääntyy kaiken aikaa, kertoo **Rakentajan Konevuokraamon** toimitusjohtaja **Tuomas Hannula**.

– Osa kysyy minikaivuria kuljettajan kanssa ja yllättyy, kun kuulee, että saa itsekin ajaa. Jälkikäteen kuullaan, että käyttö oli yllättävän helppoa. Kukaan ei ole sanonut, ettei työ onnistunut.

Minikaivuri tekee raskaat pihatöet nopeasti ja säästää lihasvoimia. Esimerkiksi 40 neliöinen kulkuväylä voi kahdelta henkilöltä valmistua yhdessä vuorokaudessa – alkaen maa-ainesten poistosta kymmenien senttien syvyydeltä jatkuen eri murske- ja sorakerosten levitysten loppuun asti. Lapiometodilla kuluisi helposti koko kesä.

Kaivurien koko

Kooltaan kaivurit vaihtelevat tonnin painoisista usean tonnin painoisin. Pienimpien leveys jää vain 70 senttiin, joten niillä mahtuu jopa sisätiloihin. Kumitelat eivät juurikaan jätä jälkeä nurmikkoon.

Ennen vuokrausta kannattaa miettiä omaa tarvetta ja ympäristöä sekä vertailla vuokraamoita.

Aluepäällikkö **Mika Isaksson** **HRK Konevuokraamon** Tu-

■ Wacker Neuson EZ 17e akkukaivuri painaa vajaa 2 tonnia, kuskina Juha Hernberg.

Pihatöitä omatoimisesti minikaivurilla

run toimipisteeltä kertoo heillä minikaivurien toimivan lähinnä kaivinkoneina. Muihin töihin vuokrataan Avant-kuormaajaa.

– Näppärän Avantin ajo on vielä minikaivuriakin helpompaa, ja lisälaitevalikoima lähes rajaton, mutta sillä ei kaiveta.

Rakentajan Konevuokraamon Raison toimipisteessä sen sijaan minikaivureihin on tehty muunnoskappale, johon lisälaiteita liitetään.

– Silloin kaivinkoneeseen saa liitettyä esimerkiksi maaporakoneen, jolla pystytetään tolppia tai kierrepaaluja, kantojyrsimen tai hydraulivasaran betonin murtamiseen, kertoo Tuomas Hannula.

– Lisäksi pyörittäjällä oleva kauha ei pelkästään kallistu, vaan pyörii 360 astetta ympäri.

Kustannukset

Hinnanmuodostusperusteet vaihtelevat vuokraamoiden kesken. Vuorokausivuokra usein sisältää koneelle 8 käyttötuntia, jonka ylittävistä työskentelytunneista veloitetaan tuntiperusteisesti. Vuokraamoja vertailemalla kannattaakin laskea kustannusarvot oman projektin ajankäytön ja laitteiden hinnaston mukaan. Tehdäänkö vähitellen arki-iltaisin töiden jälkeen vai yhdellä rykäisyllä? Vuokraushinnat alkavat noin 150 eurosta vuorokaudessa. Viikonlopun vaikutus vuokrahintaan voi olla korottava tai laskeva eri vuokraamoissa.

Neuvottelunvaraa hinnoissa voi löytää usean päivän vuokrauksiin.

Vuokraamo saattaa toimittaa kaivurin työmaalle valmiiksi, tai lastata sen trailerin päälle valmiiksi noudettavaksi, mikäli itseltä löytyy sopiva vetoauto. Trailerista peritään vuorokausivuokraa. Kuljetustapa samoin kuin tarvittavat kaivurin lisävarusteet vaikuttavat vuokruksen hintaan. Vuokraukseen monesti sisältyy kauha, mutta kauhat voi olla myös hinnoiteltu erikseen. Lisäveloituksesta n. 50-100 € / päivä vuokrataan tarvittavat porat, kairat, repijät, betonivasarat, tasotuslevy tai kallistuva kauha.

Minikaivurin ohjaaminen on

mukavaa ja sujuu tavalliselta Matti ja Maija Meikäläiseltä. Kinna voikin tulla siitä, kumpi saa ajovuoron! Laitetta luovutetaan annetaan käyttöopastus ja perusasiat maksuu parissa tunnissa. Toki, ellei ole koskaan aiemmin käyttänyt minkäänlaisia työkoneita, Mika Isaksson toteaa, että lähtökohta on haasteellisempi ja voi olla aika vaikea uskaltaa ajaa minikaivuria. Ajokahvoista toinen liikuttaa konetta eteen- ja taaksepäin, toinen kääntää kaivuria paikallaan. Kauha liikkuu ylös ja alas sekä kallistuu.

Huomioiden tehokkuus ja fyysisen työmäärän helpottuminen on minikaivurin vuokraaminen edullista.

■ Teksti: Taina Kiviniemi
■ Kuva: HRK-Konevuokraamo

Suojavarusteet

Suojavarusteista Mika Isaksson toteaa, että kone ei edes

toimi ilman turvavyötä. Lisäksi suositeltavia varusteita ovat turvakengät, kypärä, suojalasit, hanskat ja mahdollisesti kuulosuojaimet. Huomiovaate on tarpeen, jos työssä joudutaan liikkumaan esimerkiksi ajoradan lähellä.

Huomioiden tehokkuus ja fyysisen työmäärän helpottuminen on minikaivurin vuokraaminen edullista.

■ Teksti: Taina Kiviniemi
■ Kuva: HRK-Konevuokraamo

■ Alakuvassa Yanmar VIO 12 on pieni, n. tuhannen kilon painoinen minikaivuri.

■ Ennen ja jälkeen. Talossa on käytetty Virtasen 4 Öljyn Maalilla.

Maalin valinta - hengittävä öljymaali

Maalittyyppin valinta aiheuttaa usein harmaita hiuksia. Yleinen ohje on, että öljymaalin päälle voi maalata tietenkin öljymaalia, mutta myös akrylaattimaalia. Mutta ei toisinpäin. Akrylaattimaalin päälle voi maalata vain akrylaattia. Sitä löytyy sekä vesiohenteisena että öljypitoisena. Kysyimme Virtasen Maalitehtaan toimitusjohtaja Kimmo Suomelta, onko näin?

Virtasen maalitehdas on keskittynyt öljy- ja punamaalien valmistukseen. Suomi valottaa maalien eroja.

– Kaikki maalimme ovat muovittomia, hengittäviä ja vesihöyryä läpäiseviä. Haluan nostaa esiin erikoisuutemme: Virtasen 4 Öljyn maalin, joka on niinkään hengittävä maali, ja sitä voi laittaa paksummankin kerroksen. Tämän maalin voi laittaa kaikkien maalien päälle, myös akrylaattimaalin päälle. Jos alla on vanha akrylaatti, siitä pitää tulla kaikki irtoava osa poistaa.

– Tärkeintä on, että pohjatöitä tehdään huolella. Uudelle hirrelle tai laudalle homeenestokäsittely riittää, mutta maalatun pinnan kanssa pitää tehdä enemmän töitä.

– Paras maalausajankohta omasta mielestäni on loppuke-

Maalausväli vaihtelee eri maalityypeillä

– Kyllä vaan, se voi olla joissain tapauksissa seitsemästä kymmeneen vuoteen. Uskallan kuitenkin luvata, että Virtasen 4 Öljyn Maalillamme se on pitkä, jopa 15-20 vuotta.

Kun aikoinaan liijyä sai käyttää, maalit kestivät hyvin. Kun se kiellettiin, tapahtui maalien kestävytydessä notkahdus.

– Nykyään homeenestoinen teho on parantunut niistä ajois-

ta, ja siten myös maalausväli pidentynyt. Alaamme seuraa tarkkaan Euroopan kemikaalivirasto ECHA.

Punamaali, punamultamaali, mikä?

Vanhanajan punamultamaalia keitettiin pitkään ja hartaudel-

la, ja siihen käytettiin mm. ruisjauhoa sidosaineena. Keitettyä maalia myydään edelleen. Virtasella punamaali valmistetaan hieman modernemmin menetelmän.

– Punamultamaalit ovat myös hengittäviä, ja ne kuluvat liitumaisesti pois. Pohjatöitä on helppo, hyvä harjaus ja irtoava lika pois. Jos on samalta tai hometta, niin homepesu on suo-

siteltava. Jos punamultamaalin pölyävä ja värjäävä pinta alkaa kyllästyttää, mutta haluaa säilyttää saman sävyisen hengittävän maalipinnan, niin punamultapinnan päälle voi maalata Virtasen 4 Öljyn Maalilla, päättää Suomi.

■ Teksti: Liisa Marjomäki
■ Kuva: Virtasen arkisto

Nyt se on päätettävä. Ellette siis ole tätä ennen päättäneet.

Komposti vai biojäteastia?

Tänä kesänä Lounais-Suomen Jätehuolto ottaa huolekseen myös omakotiasujen keittiöjätteet. Joko ilmoitatte alan virkahenkilöille oman mullanpuhkuisen lämpökompustorinne, tai sitten kyseiset virkahenkilöt toimittavat teille astian, jonne edellyttää teidän tipauttavan huushollin kuoret, porot ja perkkeet. Astiaa seuraa tietysti lasku.

Jos päätätte hankkia kompostorin: onniteluni. Mutta olkaa tarkkana, valitkaa kunnan lämpökompustori.

Meidän ensimmäinen kompostorimme hankittiin kompostiguru **Jukka Lindroosin Pikkuvihreä**-myymälästä Uudenmaantien varrelta. Kaupan päälle sai korvaamattomia neuvoja. Kompostiherätteestä, esimerkiksi.

Lindroos käytti itse herätteenä joka-aamuista pissapottaan kertynyttä lurausta. Suositeltavaa, mutta jostain syystä emme koskaan noudattaneet tätä neuvoa.

Kompostori oli kaksiosainen, neliskantinen laatikko. Kun yksi

puolisko oli täynnä keittiöjätettä, alettiin täyttää toista puoliskoa. Toimivan kompostorin lämpö kypsytti muhimaan jätetyn kompostin puolivalmiiksi. Kovina talvina massa tuppasi jäätymään, mutta ongelmaan tepsii brittiläinen konsti: pari muovipullollista kuumaa vettä petataan massa keskelle, ja taas nousee kompostihöyry kohti taivasta.

Nykymalleissa tyhjennys tapahtuu yleensä alaosan luukun kautta. Tarvitaan vain lapio ja kottikärryt. Ja puutarhakomposti, joko kehikossa tai aumassa, johon puolivalmis komposti piilotetaan seuraavaa kevättä tai syksyä varten.

Muistan kirkkaasti ensimmäisen valmiin kompostierän. Lapioin kottikärryn täyteen mullantuoksuista kompostia ja levitin sitä pensasaidan juurelle. Ohi kävellyt rouva kysäisi:

- Mistä sait noin hyvännäköistä multaa? Minä tilasin Piikkiöstä, ja se on ihan täynnä rikkaruohoja!

Leveästi hymyillen ilmoitin, että tämä on oman kompostin tuotantoa. Sen sijaan en sanonut, että olin kuluttanut koko aa-

mupäivän repimällä mullasta juurenpätkiä, jotka olivat tunteutuneet kompostiaumaani läheisestä kasvillisuudesta.

Muutakin kompostista löytyi. Maatumattomia lautasliinoja. muovinpalasia, teelusikka. Mutta sittemmin kokemus on opettanut tarkemmaksi.

Tosiasia on, ettei puutarhani kukoistaisi läheskään näin hykerryttävästi ilman kompostivoimaa.

■ Teksti ja kuvat: Eva Latvakangas

■ Pihan ruusut saavat voimaa oman kompostin mullasta.
■ Kompostori tarvitsee vierelleen hake- ja turveastian.
Luukku auki ja puolivalmis multa lehtikompostiin tekeytymään.

Sähkösopimus etuhintaan yhdistyksen jäsenille Omavoimalta!

Katso tarjoushinnat
www.omavoima.fi/edut

OMAVOIMA
PAIKALLINEN TEKEE HYVÄÄ.

Pihla
Varmasti hyvä.

Suomen suosituimmat
ikkunat ja ovet
paikalliselta Pihla-jälleenmyyjältäsi

Ikkuna- ja oviremontteja pientaloihin ammattitaidolla. Ota yhteyttä ja varaa maksuton kartoitus.

Osallistu myös arvontaan viimeistään 30.6. ja voita **5000 €** arvosta ikkunoita ja ovia: www.ikkunatjaovet.fi

Hae tarpeisiisi sopiva rahoitus: ikkunatjaovet.fi/pihla-rahoitus

Länsirannikon Ikkunat ja Ovet Oy

Jari Laurila 050 539 9551 | Samu Kiiski 044 558 5880

Puutarha

Perennat

Helppohoitaiset päivänliljat ja monikäyttöiset värimintut

Päivänliljat ovat saaneet nimensä siitä, että yksittäinen kukka kukkii noin päivän ajan. Monilla lajikkeilla kukinta-aika on kuitenkin pidempi. Ne ovat helppohoitaisia ja vaatimattomia perennoja, joilla on kaunis koko kasvukauden raikkaanvihreänä pysyvä lehdistö. Jo melko vaatimattomissakin oloissa päivänliljat lisääntyvät ja kukkivat runsaasti vuodesta toiseen. Ne kasvavat sekä aurinkoisilla että puolivarjoisilla kasvupaikoilla. Auringossa kukinta on kuitenkin runsaampaa. Joidenkin lajikkeiden kukat sopivat myös salaatin sekaan. Niiden rapakan makeahko maku antaa miellyttävän aromin perusvihersalaattiin.

■ Vitis 'Rondo'

Hyötykasvit

Mustikkaiset makea- ja marjasinikuusamat

Makeasinikuusamat ja marjasinikuusamat tekevät poikkeuksen kuusamakasvien suvussa, sillä niiden marjat ovat syötäviä toisin kuin muiden kuusamakasvien myrkylliset marjat.

Makea- ja marjasinikuusamien myrkyttömät ja hyvänmakuiset marjat ovat niin ihmisten kuin lintujenkin herkkua. Makea- ja marjasinikuusamat muodostavat sinisiä, hieman mustikalta maistuvia pitkäläisen muotoisia marjoja. Aromikkaat marjat ovat erittäin ravinteikkaita ja sisältävät runsaasti flavonoideja. Marjat kypsyvät kesä-heinäkuussa. Marjoja voi hyödyntää kuten mustikkaa. Eri lajikkeiden välinen ristipölytys parantaa sadon laatua ja määrää.

■ Lähde: Taimistovillelijät ry
■ Koonnut: Liisa Marjomäki
■ Kuvat: Jyri Uimonen sekä Taimistovillelijät ry:n kuvapankki

■ Malus Purpurea-Ryhmä 'Rixi'

Puutarhan trendit vuonna 2024

Puutarhan rakentamisesta ja hoidosta innostuneille julkaistaan vuosittain vinkkejä ja trendejä. Tämän vuoden trendikasveissa on useita monikäyttöisiä kasveja. Niitä voi käyttää samanaikaisesti niin koriste- kuin hyötykasvina.

Trendikasvien valinnalla halutaan nostaa esiin kuluttajille mielenkiintoisia ja terveitä kasveja, joita on myös hyvin saatavilla kotimaisilta taimitarhoilta ja puutarhamyymälöistä.

kesän runsaslehtisenä ja leveälatvuksisena puuna se tarjoaa sopivia pesä- ja suojapaikkoja linnuille.

Pensaat

Heisiangervot – terveitä joka paikan pensaita

Heisiangervot ovat monikäyttöisiä, vaatimattomissakin oloissa kasvavia pensaita. Ne ovat terveitä, nopeakasvuisia ja helppohoitaisia joka paikan pensaita. Kasvumuodoltaan pyöreähkönä ja pystyhaaraisina ne soveltuvat hyvin pihan suoja- ja aidannepensaisiksi. Heisiangervoja voidaan kasvattaa myös leikattuna aitana. Etenkin värikkäät heisiangervot sopivat huomiokasveiksi kasviryhmiin. Matalakasvuisia lajikkeita voi istuttaa esimerkiksi yksittäiskasviksi perennojen joukkoon. Heisiangervojen vahva juuristo sitoo hyvin maata, joten pensaita voidaan käyttää myös rinneistutuksissa.

Puut

Koristeomenapuu – alkukesän runsaat kukkijat

Koristeomenapuu ovat ko-meimpia kukkivia lehtipuitamme. Niiden alkukesän näyttävä valkoinen tai punaisensävyinen kukinta tuo puutarhaan ja puistoon romanttista eksotiikkaa keräten ohikulkuvien ihailtavia katseita. Kukkiva koristeomenapuu on myös tärkeä ravinnonlähde ruokaa hakeville pöriäisille. Loppukesästä kukista muodostuu syömäkelpoisia, pieniä ja koristeellisia hedelmiä, jotka kelpaavat lisäravintona linnuille, oraville ja maahan pudotessaan myös muille puutarhan eläimille. Marjoista voi kokeilla valmistaa hilloa. Keski-

nöksistä voi viinitarhahaa-veita toteuttaa vaikka omassa puutarhassa, kasvihuoneessa tai parvekkeella. Satohaaveet voivat toteutua jo parin vuoden kuluttua istutuksesta, kun viiniköynnös istutetaan mahdollisimman aurinkoiseen ja lämpöiseen paikkaan, jossa on paksu ja muheva multakerros. Isoon köynnös istutetaan mahdollisimman aurinkoiseen ja lämpöiseen paikkaan, jossa on paksu ja muheva multakerros. Isoon köynnös istutetaan mahdollisimman aurinkoiseen ja lämpöiseen paikkaan, jossa on paksu ja muheva multakerros. Isoon köynnös istutetaan mahdollisimman aurinkoiseen ja lämpöiseen paikkaan, jossa on paksu ja muheva multakerros.

■ Punaväriminttu – Monarda didyma 'Aniliina'

Viherrakentamisen yleistrendejä

Tuotteiden vastuullisuus
Kompostointi ja kierrätys

Omavaraisuus

Hyvinvointi ja biofilia

Ekologisuus

Toiminnallisuus

Sisätilojen jatke

Kerroksellisuus

Luontoa jäljittelevä (villiinnytys)

Sekaistutukset

Helppohoitaisuus

Kotimaisuus

Monikäyttöisyys (ravinto/koriste)

NAANTALI
SPA & HOTEL

RUISSALO
SPA & HOTEL

Vinkki Valonialta:

Huoltokirja auttaa pientalon remonttien suunnittelua ja helpottaa myyntitilanteessa

Pientalojen asukkailla on vaihtelevasti käytössään tapoja, joilla seurata talon kulutustietoja tai tehtyjä remonteja. Jollain saattaa olla vuosienkin ajalta kirjatuna ruutuvihkoon tai Excel-taulukkoon sähkön, öljyn ja veden kulutustietoja ja mittarilukemia, kun taas toinen seuraa vain euroja kerran vuodessa tai useammin.

Huoltokirja on hyvä koostedokumentti, johon merkataan talon huollon ja kunnossapidon kannalta oleelliset tiedot, tavoitteet ja ohjeet. Siinä seurataan kulutustietoja ja samalla huolehditaan talon ylläpidosta. Seuraa ja tallenna säännöllisesti sähkön, lämmitysen ja veden käytön kulutusta ja kustannuksia. Kirjaa LVI-laitteiden energiatehokkaat säädöt vuodenajat huomioiden ja lisää muistiinpanoihin tehty puhdistus- ja huoltotyöt sekä laitteiden korjaukset. Huoltokirjaan voi tallentaa myös tekijöiden yhteystiedot, jolloin kuka tahansa asukkaista löytää ne tarvittaessa nopeasti.

Etuna huoltokirjan ylläpidosta on se, että taloon liittyvä tieto löytyy samasta paikasta ja on helposti saatavilla. On makuasia, haluaako luoda sähköisen dokumentin vai keräkö kaiken paperisena kansioon. Esimerkiksi vanhat käyttöohjeet, käyttöönottopöytäkirjat tai laskut ovat usein paperisia. Ne on syytä koota samaan kansioon tai vaikkapa skannata, jotta ne löytyvät tarvittaessa.

Huoltokirjapohjia on saatavilla esimerkiksi *Omakotiliitolta* tai *Motivalta*. Valmiin huoltokirjamallin käyttämisen etuna on, että sinne on valmiiksi otsikoitu erilaisia toimia, joita seurata tai kirjata muistiin. Hyvässä huoltokirjassa on löydettävissä esimerkiksi talon rakenteiden ja laitteiden tekniset käyttöä. Niiden avulla on helppo suunnitella tulevien korjaustoi-

mien ajoitusta ja toteutusjärjestystä. Jos ei ole aikaisemmin käyttänyt huoltokirjaa, sen perustietojen täyttämiseen kannattaa varata aikaa. Suosittelemme täyttämään yhden osion kerrallaan, aloittaen mielenkiintoisimmasta tai helpommasta. Jatkossa täyttö onnistuu vähemmällä vaivalla. Säännöllisen kulutusseurannan avulla taas pääsee kiinni mahdollisiin vikatilanteisiin, esimerkiksi piilovesivuotoihin.

Tarvitaanko pientalossa huoltokirjaa?

Käsitys talon kunnosta voi perustua omaan havainnointiin, mutta täsmällisemmän kuvan saat, kun tehdyt korjaustoimet on kirjattu muistiin. Samalla vältytty arvelemasta eri toimenpiteistä kulunutta aikaa tai laitteiden toimivuutta. Mahdollisessa myyntitilanteessa huoltokirjalla pystyy osoittamaan, että talosta on pidetty huolta ja tiedossa on olemassa olevien rakenteiden ja laitteiden ikä sekä keskimääräiset käyttöajat ja kunnossapitokaksot. Jollekin kohteelle se voi olla myyntivaltti.

■ Kirjoittaja: Valonian Liisa Harjula toimii alueellisenä energineuvojana Varsinais-Suomessa. Toimintaa rahoittaa Energiavirasto.

■ Kuva: Pixabay

Ikkunat ja ovet

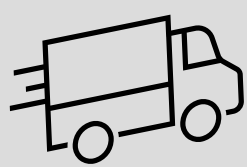
Suomalaiset, laadukkaat ja energiatehokkaat ikkunat ja ovet omakotitaloon ja mökille!

Ota yhteyttä ja varaa maksuton suunnittelu- ja mittauskäynti alueedustajaltamme Hannu Jussilalta.

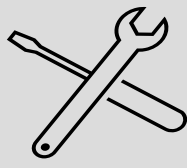
MUISTA MYÖS PALVELUT!

Rahoitus

Kotiinkuljetus

Asennus

Hannu Jussila

Myyntiedustaja

+358 40 544 9703

hannu.jussila@lammin.fi

■ Omakotiyhdistyksen kesätahtumassa nähtiin mm. jonglöörausta.

Maailma muuttuu, painopisteiden muutos mahdollistaa pitkän iän

Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys on vaikuttanut 115 vuotta

Mäkitupalaisyhdistys täyttää tänä vuonna 115 vuotta. Vaikka ikää on kertynyt, niin yhdistys toimii edelleen aktiivisesti alueemme edunvalvojana ja asukkaita yhdistävänä tekijänä.

Tällä hetkellä toiminnan painopisteeksi on määriteltä lapsiperheet ja nuoret, kuitenkin unohtamatta eri ikäisiä jäseniämme. Yhdistyksen kulkemaa tietä katsoessa voi päätellä, että pitkän iän salaisuutena ovat olleet yhä uudestaan löydetty toiminnan painopisteet.

Yhdistyksen toiminta-alue koostuu pääasiassa omakoti- ja puutaloasutuksesta ja ulottuu aina *Korpolaismäeltä Sepänkadulle* ja *Stålarinkadulta Kastarinkadulle*.

Perustettiin mäkitupalaisen ja torppareiden etujärjestöksi

Kun yhdistys perustettiin v. 1909, alueella oli noin 250 taloa ja yli 2500 asukasta, eli asukkaita oli yli 10 taloa kohti. Alue kuului tuolloin *Kaarinan kuntaan*. Mäkituvat olivat suuremman maattilan alueella olleita vaati-mattomia vuokra-asumuksia, joiden pihapiiriin saattoi kuulua myös pieni viljeltävä maatilkku. Mäkitupalaiset työskentelivät usein kaupungin tehtaissa. Torppa erosi mäkituvasta siinä, että torpparit olivat vuokranneet myös viljelymaata ja olivat päätyökseen maanviljelijöitä.

Yhteistä oli se, että molemmat tekivät taksvärkkiä maanomistajille maksaakseen vuokran. Vuokrasopimukset olivat usein suullisia ja vuokraehtoja kiristettiin samalla kuin olosuhteet huononivat, mikä johti tyytymättömyyteen. Yhdistyksen päätehtävänä oli aluksi vaikuttaa *Vähä-Heikkilän* kartanon kanssa tehtyihin sopimuksiin sekä järjestää tonttien lunastaminen omiksi.

Vihdoin vuonna 1935 hallitus antoi lakiesityksen esikaupunkien ja tiheiden asutusryhmien vuokra-alueiden lunastamisesta. Yhdistys alkoi jakaa jäsenille tonttikaavakkeita lunastuksen suorittamiseksi ja valvoi myös tonttien mittauksia. Sota siirsi lunastamista vuosilla eteenpäin, mutta asia saatiin päätökseen 1954.

Uusia painopisteitä tonttien lunastuksen jälkeen

Sodan jälkeen Mäkitupalaisyhdistyksen toiminnan painopiste siirtyi kaupunkisuunnittelun seurantaan ja ohjaamiseen. Yhdistys on vaikuttanut mm. alueen asemakaavoitukseen. Kunnallistekniikan parantaminen ja tieverkoston kehittäminen kuuluvat tähän toimintaan. Toinen merkittävä asia on ollut kiinteistö- ja muuhunkin verotukseen vaikuttaminen. Näin torjuttiin aikanaan ainakin hädelmäpuu- ja saunaverot.

1970-luvulla yhdistys vastusti ponnekkaasti ja tuloksekkaasti Polttolaitoksen rakentamista *Pihlajaniemeen*, mikä sittemmin rakennettiin *Orikedolle*. Toiminnassa oli vahvasti mukana myös talkoilu. Yhdistyksen 60-vuotisjuhlista istutettiin tammi Pihlajaniemeen, jonka alueella oltiin talkoilu reippaasti. 1980 perustettiin yhdistyksen naisjaosto ja samalla alkoi aktiivinen tapahtumien aika. Järjestettiin mm. pikkujoulu *Turun linnassa*, myyjäisiä ja retkiä sekä laskiasriehatapahtumia.

Oma toimitalo ja toiminta

Vuosituhanen vaihteen aikoihin yhdistys otti ison mutta positiivisen haasteen toteutettavaksi: yhdistys rakensi oman toimitalon, jota nykyisin nimikillapailun tulokseksi kutsutaan *Mäkitupalaksi*. Talo rakennettiin Turun kaupungin vuokraamalle tontille. Mäkitupatalo vihittiin käyttöön marraskuussa 2001, näin yhdistys sai tarkoituksen mukaiset puitteet jatkaa toimintaansa. Taloudellisesti tosin elettiin niukempia aikoja niin kauan, että rakentamiseen liittyvä velka saatiin maksetuksi. Talon omistamisella on kuitenkin iso merkitys. Se tuottaa toiminnalle jatkuvuutta, mahdollistaa monenlaisien ideoiden toteutuksen ja vahvistaa yhdistyksen asemaa paikallisena toimijana. Mäkitupataloa myös vuokrataan kokousten ja juhlien tilaksi.

Talon valmistumisen myötä erilaiset tapahtumat toteutetaan Mäkitupatalolla. Yhdistys järjestää kuukausittain toimintaa jäsenilleen. Jäseniltojen teemoiksi valikoituvat usein ajankohtaiset omakotiasiat, kuten sähkösopimus, taloudellinen energian käyttö, puun tehokas polttaminen, talotekniset teemat, erilaisten tuhoalaisten torjunta ja myös paikallishistoria. Talvipäivät on vuosittainen iso koko perheen sunnuntai-tapahtuma, jossa tarjolla on keittolounas ja jälkiruokineen. Ohjelmassa on mm. sisäpelejä, ponijalut ja erilaista muuta ohjelmaa lapsille.

Jaostot

Mäkitupalaisen naisjaosto on toiminut jo vuodesta 1980 alkaen. Jaosto perustettiin johtokunnan avuksi hoitamaan erilaisten tilaisuuksien järjestäminen ja kahvitus niihin. Mäkitupalalon valmistumisen jälkeen hoidettiin talon siivous ja pihatyöt kymmenisen vuotta. Jaosto piti pääsiäis- ja joulumyyjäisiä sekä järjesti teatterimatkoja, vappu- ja isänpäivälounaita kerätäkseen rahaa talon velan maksuun. Nykyisin kokouksissa lähinnä keskustellaan puutarhan hoidosta ja ajankohtaisista asioista sekä askarrellaan joulumyyjäisiin.

Naisjaoston isompi ponnistus on edelleen vuosittainen joulumyyjäisten järjestäminen. Myyjäiset vetävät Mäkitupatalolle aina runsaasti väkeä.

Mäkitupalaisen valokuvakerho on toiminut kahdeksan vuotta. Kerhon tarkoituksena on koota yhteen valokuvauksen harrastajia, kuvata, katsoa ja arvioida valokuvia. Kerho on järjestänyt myös kaksi valokuvakurssia ja se järjestää vuosittain valokuvanäyttelyn Mäkitupatalolle.

Yhdistyksellä on ollut omakotitalkkari jäsenten apuna jo lähes kymmenen vuotta. Heiltä saa apua erilaisiin piha- ym. töihin. Talkkarit ovat suuri apu erityisesti vanhemmille omakotiasukille, jota eivät enää itse jaksa tehdä kaikkia omakotiasumiseen väistämättä kuuluvia töitä. Lisäksi yhdistys seuraa kaupunkiympäristöön ja kaavoitukseen liittyviä asioita alueellaan ja tekee niistä tarvittaessa aloitteita ja lausuntoja viranomaisille.

Mitä juuri nyt?

Yhdistyksen aktiivitoimijat ja erilaisiin tapahtumiin osallistuvat jäsenet eivät ole enää keskimäärin aivan nuoria. Tästä syystä nykyiseksi painopisteeksi on viime aikoina muodostunut lapsiperheet ja nuoret. Tapahtumia onkin suunnattu aikaisempaa enemmän lapsiperheille. Asiaa on myös organisoitu siten, että Mäkitupalaisen lapsiperhejaosto perustettiin syksyllä 2023 yhdistämään alueen lapsiperheitä. Lapsiperhejaosto kirjaa, että toiminnan tavoitteena on luoda yhteisöllisyyttä alueelle, ideoida tapahtumia kaiken ikäisille lapsille (aikuista unohtamatta), ottaa kantaa tarpeen mukaan alueen kaupunkisuunnitteluun sekä osallistua talkoohengessä alueen yhteisiin tapahtumiin. Toimintaperiaate on matalan kynnyksen osallistuminen ja mahdollisuus osallistua joustavasti niin pie-niin, kuin suuriinkin juttuihin.

115 vuotta vanha yhdistys vahvistaa haluamme säilyttää omakotiyhdistys aktiivisena vielä tulevillekin sukupolville. Tätä kirjoitettaessa lapsiperhejaosto järjestää pihakirppis-tapahtumaa, johon sisältyy myös erikseen lastenvaatekirpputori ja ohjelmaa lapsille.

Tällä hetkellä Mäkitupalaisyhdistyksen toiminta on aktiivista ja monipuolista. Yhdistys jatkaa tulevaisuuteen tarkoituksenaan koota ja yhdistää ihmisiä, jotta paikallinen elämä tulisi viihtyisämmäksi ja asukkaiden ääni kuuluisi paremmin. Yhdistys pyrkii rakentamaan aktiivista alueyhteisöä sekä valvoo asukkaiden ja alueen etuja.

■ Urpo Jalava, Anne-Maija Koivisto ja Tarja Mäkinen

Teräsrautelan omakotiyhdistys 85 v.

Syyskesästä 1938 oli kiinnostuneita asukkaita kokoontunut yhteiskaivoalueella ajatuksena perustaa yhdistys ajamaan mökkiläisten asioita. Ensimmäinen eli perustava kokous pidettiin maaliskuun 9 p:nä 1939, perustettavan yhdistyksen nimeksi pantiin *Teräs-Rautilan Asunonnomistajain Yhdistys ry. Kotipaikkana Maaria. Ongelmiksi mainittiin: Tonttien erottaminen, paloturvallisuus, asemakaavotus ja ulkovalaistus.*

Vuoden 1940 vuosikertomuksesta ilmenee aikojen vaikeus. Oli kuitenkin saatu hieman ulkovalaistusta, mutta palokaivo edelleen puuttui. Toiminta oli alkuvuosina vaikeaa, olihan Suomi sodassa. Vuoden 1949 alusta koko alueho liitettiin *Maariasta Turkuun.*

Toiminta vakiintuu

Urheilu- ja leikkikentän saamiseksi tehtiin aloite vuonna 1949. Kokouksia pidettiin Teräsrautelan uudessa koulussa vuodesta 1957 alkaen.

Yhdistyksen toimesta harrastettiin ja kilpailtiin omalla urheilukentällä, mm. jalkapalloa, lentopalloa ja järjestettiin juoksu- ja hiihtokilpailuja. Suosittua toimintaa oli retket, joihin suu-

rimmillaan osallistui 80 henkeä. Käytiin Ahvenanmaata, Hämeet, Keski-Suomet, Helsingit ja Kuopiot. Liitettiin sekä TPK:hon että Omakotiliiton jäsenyhdistykseksi.

Vuonna 1960 valmistunut urheilukenttä kävi tyhjäkäynnillä, mutta vuonna 2008 kaupunki kunnosti alueella olevan urheilukentän hienoon kuntoon. Yhdistyksenä olimme lähettäneet kaupungille kirjelmiä koskien urheilukentän ja ympäristön kuntoa. Kaupungin toimesta kenttä ympäristöineen on huippukunnossa; Turun ensimmäinen esteetön kenttäalue. Tästä lähetimme kaupungille kiitoskirjeen. Monena vuotena yhdistys on kirjelmöinyt kaupungin virastoja liikenteen aiheuttamista ongelmista. Olemme saaneet useita parannuksia aikaiseksi.

Luonto on keskeisessä osassa

Vuoden 2009 alussa havahduttiin hankkeeseen, joka toteutuessaan olisi tuhonnut alueemme keskiössä sijaitsevan *Kalmasvuoren* viher- ja ulkoilualueen. Asukkaissa herännyt vastustus ja asian julkisuus saivat suunnitteluvarausta hakeneen rakennusliikkeen perumaan hankkeensa. Tämä puistoon "tuhoamissuunnitelma" oli

alkusysäys uuden yhdistyksen perustamiselle; syntyi Länsi-Turun asukasyhdistys. *Teräsrautelan oky* on tässä yhteisjäsenenä, kuten mm. hyvä naapurimme *Mälikkälän omakotiyhdistys.*

Alueen yhdistykset havahtuivat vuoden 2018 *Mälikkälä-Kuninkojen* ikimetsän tiehankkeesta ja keräsivät lähes 2000 nimeä kuntalaisaloitteeksi luonnonsuojelualueen perustamiseksi. Hanke saatiin maaliin vuonna 2022 ja uniikki luontoalue jäi ennalleen kaikkien kaupunkilaisten iloksi.

Yhteistyötä muisen yhdistysten kanssa

Vuonna 2011 olimme vahvasti mukana Turun kaupungin kulttuurivuoden kaupunginosavii-kolla yhdessä muiden alueen yhdistysten kanssa. Tämä toiminta on muotoutunut jokavuotiseksi tapahtumaksi, jossa mm. on esiteltä alueemme toimintaa ja historiaa vanhojen valokuvien avulla. Valokuvien keruu alkoi vuonna 2008 yhteistyössä *Maarian srk:n Hepokullan* alueneuvoston kanssa ja jatkuu yhdessä *Länsi-Turun asukasyhdistyksen* kanssa.

Vuoden 2021 asukasbudjetoinnista rahoitettiin *Kalmasvuorelle* kuntoportaat. *Niitykodin* päih-

■ Laatinut Kalervo Salmi, Pentti Helin sekä referoinut lisäyksiin Marja-Liisa Pentti.

Vuosien varrelta...

...muutamia ehkä nyt huvittaviltakin tuntuvia, mutta aikanaan varmaan hyvinkin asiallisia hankkeita.

- 1959 pyydetty puhelin-kioskia Kuninkojantielle
- 1960 ostettu mehulinko
- 1966 ostettu ruohon-leikkukone
- 1968 Yhdistyksen puutarharuiskut olivat tarkastamatta
- 1971 esitelmöitiin aiheesta "vaahtomuovi talojen lisäeristeenä"
- 1978 hankittu yhdistykselle viemäri-rassi

Tapahtui Maarian pitäjän Ruohonpään kylässä Alitalon mailla armon vuonna 1915

Rasioiden piilopaikka oli n. 3 metrin korkeudella alempaa niityltä katsoen ja rahojen päällä oli ollut 20 cm multakerros. Rahat olivat likaiset mullasta ja homeesta. Kansallismuseossa suoritettua puhdistuksen jälkeen *Helsingin Yliopiston Rahakabinetissa* voitiin rahoista todeta seuraavia tietoja:

Kolikoiden kokonaismäärä oli 2850 kpl. Tuorein kolikko on löytö v. 1598. On ilmeistä, että rahat on piilotettu silloiseen *erämaahan* tuohon aikaan. Kaarle Herttuan kukistetua kuningas Sigismundin viimeisetkin uskolliset puolustajat Ruotsissa, tulisi Suomen vuoro. Tällä aateliset olivat edelleen laillisen kuninkaan kannattajia. Amiraali J. Scheelin vallattua Kastelholman 31.07.1599, puolitoista kuukautta sen jälkeen oli Turun Linnan pakko antautua herttualle. Tätä aavistellen kuninkaan kannattajat pyrkivät vie- mään arvoesineensä ja rahansa turvaan. Monet tällaiset kätöt

Paaden repämästä löytyi kolikko-kätkö

kijästä.

On kaksi oletusta: kätkijä oli joko *kuningas Sigismundille* uskollinen aatelinen, joka joutui mestatuksi, tai mahdollinen kätkijä saattoi olla kauppias, joka vei pikkurahoista koostuneen omaisuutensa turvaan Turkuun saapuvan valloittajan joukolta. Havainto kolikoiden laadusta

(huonoa hopeaa, lähes pelkkää kuparia) kertonee, että kyseessä voisi olla kauppiaan käytössä ollut vaihtorahaa.

Suoritettua tarkastuksessa löytyi vielä 15 kolikkoa, osan löysi torpanomistaja *O. Nikander* ja osa saatiin esiin seulomalla alkuperäisen löytöpaikan juurelle vyörynyttä maata. Kolikot olivat vuosilta 1573 – 1591.

Nykyinen *Hepokullan asuinalue* oli rahojen "tallentamisen" aikaan asumaton erämaata. Sieltä ei ole paljastunut mitään merkkejä varhaisesta asumisesta.

Alkuperäisen rahakätkön löytänyt kivimiesryhmä sai "lunastusrahaa" 1000 silloista markkaa. Näin kaikki kolme kivimestä olisivat saamallaan summalla pystyneet ostamaan torpan itselleen. (Vuoden 1915 1 000mk on nykyarvoltaan n. 3 400€).

■ Teksti & valokuvat Pentti Helin 2014
■ Lähteet: Suomen Kansallismuseon arkisto, Tuukka Talvio (Rahakammion johtaja 2001-2016)
■ Taustakartta: Jenny Tallgrenin luonnosteleva piirros

■ Yläkuvat: 4 äyrin kolikko vuodelta 1591 (etu- ja kääntöpuoli)
■ Alakuvat: 1/2 äyrä vuodelta 1568 sekä 1 mk vuodelta 1591.
Rahat ovat tallella Helsingissä, Kansallismuseon rahakammiossa.

Palkatut kivityömiehet Edvard Antto (Tikkutehtaanmäki n:o 24), Karl Oskar Rajala (Kastun tilan maalla n:o 23) ja Frans Alfred Tammi (Pohjoinen takamaa n:o 11) työskentelivät Hepokulta nimisen kalliokunnan reunalla kivenotossa. Räjätetyn paaden takaisesta repeämästä alkoi valua rahoja alas.

Tästä kulki tieto ja ensimmäiset kolikot *Maarian pappilaan*. "Ruohonpään Alitalon Hepokullan pelolla, n. 1/2 km pohjoiseen talosta. Pellolla on mäki, ainakin 400 m ympäri mitaten, siinä mäessä kalio on lohjennut. Rahoja oli kaikkiaan muutama kymmenen yli 2700 kappaletta. Pappilaan tuotiin nähtäväksi 102 rahaa, loput

tuodaan myöhemmin". Pappilan isäntänä ja Maarian kirkkoherana toimi tuolloin *Ivar Markus Tallgren* (1850- 1936). Hänen puolisonsa *Jenny Maria* o.s. *Montin* (1852-1931) oli tunnettu pappilan puutarhan hienosta hoidosta. Lisäksi hän oli asialle omistautunut arkeologian ja paikallishistorian harrastaja. Ensimmäisten kolikkojen ja niiden löytäjien avulla Jenny Maria pääsi tuoreeltaan dokumentoimaan paljastuneen kätkön ja löytöpaikan.

Löytöpaikalla selvisi irronneen paaden takana olleen kaksi puista rasiaa, joista pohjat ja tuohen palasia oli jäljellä. Rasiat olivat olleet täynnä hopearahoja.

ÖLJYKOLMIO OY

Öljysäiliöhuoltoa jo yli 30 vuoden kokemuksella

- Puhdistukset
- Tarkastukset
- Lasikuitupinnoitteet
- Säiliöiden vaihdot
- Poistopuhdistukset
- Säiliöiden poistot
- Myös IBC-pakkaukset

Vanhan metallisäiliön sisäpuolelle lasikuitupinnoituksella 10v. takuu!

Öljykolmio Oy

Puh. 0102 866 080 (hinta 0,0282/puhelu + 0,0595/min.)

www.oljykolmio.fi

Fortumin asiakkaana saat fiksuja etuja.

Tiesitkö, että saat asiakasetuna puolen vuoden perusmaksut ilmaiseksi, jos siirrät Fortumin sopimuksesi muuttaessasi mukaan uuteen kotiin?

fortum

Lue lisää: fortum.fi/muutto

Someron
SäästöpankkiAIKA KILPAILUTTAA
ASUNTOLAINA?Hyvän elämän asuntolaina huomioi
taloutesi kokonaisuutena.Soita suoraan paikallisille asiantuntijoillemme tai
varaa aika verkossa saastopankki.fi/varaa-aikaLinda Björklöf
050 5208 896Anne Johansson
050 3012 188Heli Koivunen
050 5704 117Seija-Liisa Luntamo
050 4309 920Emilia Mäki
050 5980 998Sp-Koti Turku | Eskelinkatu 6 (4.krs) | spkoti.fi
Avoinna ma - pe 10 - 15 | puh. 010 288 9888Sp-Koti
VÄLTÄMME PALJON.

VIRTASEN
4 ÖLJYN MAALI
SUOMEN SUOSITUIN
LUONNONÖLJYMAALI.

TERVEEN TALON
PARAS KAVERI

VIRTASEN AIMO
5 ÖLJYN PEITTOSUOJA

MARKKINOIDEN
ENSIMMÄINEN MUOVITON JA
VESIOHENTEINEN PEITTÄVÄ
SUOJA PUULLE.

- ✓ VESIOHENTEINEN JA EKOLOGINEN
- ✓ AINUTLAATUIINEN PEITTÄVÄ SUOJA PUULLE
- ✓ 100% MUOVITON JA HENGITTÄVÄ
- ✓ HELPPO MAALATA, EI VALU
- ✓ KUIVUU NOPEASTI

VIRTASEN MAALITEHDAS OY
Katso jälleenmyyjät ► www.virtasen.fi

Esittelyssä vuonna 1979 perustettu omakotiyhdistys
Koivula-Harittu - pähkinälehdon kupeessa

Koivulan, Haritun ja Katariinanlaakson kaupunginosat sijaitsevat Turun kaupungin kaakkososassa lähellä Kaarinan rajaa, pohjoisessa aluetta rajaa Eteläkaari. Tämä kolmen neliökilometrin alue kuuluu Kaarinan kuntaan vuoteen 1939 asti, jolloin alueet liitettiin Turkuun.

Historiaa

Koivulan omakotialue sai alkunsa, kun rintamalta palaaville ja siirtolaisille tarvittiin tontteja sotien jälkeen. Tontit kaavoitettiin nykyisen 110-tien ja pähkinälehdon väliin.

Koivula-Harittu laajempi rakentaminen alkoi 1980-luvulla. Nykyisin pääosin matalat kerrostalot sekä omakoti- ja rivitaloalueet antavat vaikutelman väljästä ja luonnonläheisestä rakentamisesta, sillä korkeammat kerrostalot on sijoitettu metsiköitten reunamille. Katariinan alue on rakentunut vuoden 1988 asuntomessualueen ympärille suurimmaksi osaksi pientaloista. Alue on lehtosarekkeista muodostuneen luonnonsuojelualueen kupeessa.

Omakotiyhdistys

Koivula-Harittu omakotiyhdistys ry perustettiin 1979. Yhdistyksellä on historiansa aikana ollut vain kaksi puheenjohtajaa. Vetovastuussa on tällä hetkellä Rainer Huopalahti.

Yhdistys pyrkii edistämään pienkiinteistöomistajan yleisiä ja yhteisiä oikeudellisia, taloudellisia ja yhteiskunnallisia etuja sekä alueen viihtyisyyttä ja ottaa alueen asemakaavamuutoksiin kantaa. Kevät- ja syyskokouksien yhteyteen on pyritty löytämään omakotiasujia kiinnostavia esityksiä, esimerkiksi energiatehokkaisiin lämmitysmenettelmiin tai jätehuoltoon ja kierrätykseen liittyen.

Omataalkkari on
auttanut vuosia

– Yhdistyksellämme on ollut vuosia omakotitalkkari, jonka palveluja voivat kaikki jäsenet käyttää. Talkkari tekee asiakkaan omilla työvälineillä vaikkapa ruohonleikkuuta. Meillä on myös valikoima erilaisia työkaluja lainattavaksi, kuten risusilp-

puri tai viemäriarssi. Vapaa-aikalaan jäsenet voivat osallistua lentopalloharjoituksiin yhdistyksen vakiovuorolla tai lähteä yhdessä kesäteatteriin, kertoo Rainer Huopalahti.

– Koivula-Harittu omakotiyhdistyksemme hallitus toivoo jäsenistön aktiivisesti kertovan ehdotuksiaan ja toiveitaan. Niitä otetaan ilolla vastaan.

■ Teksti: Tuire Koivu-Turunen
■ Kuva: Liisa Marjomäki

Yhdistys
täyttää
45 v.

■ Koivula-Harittu omakotiyhdistyksen pj. Rainer Huopalahti omalla pihallaan.

JUHLAVUODEN TARJOUS
TPK:N JÄSENILLE:

Jäsenetuna ikkunaremontissa sälekaihtimet kaupanpäälle ja kattoremonteissa kattahuoltosopimuksen tehneille ensimmäinen vuosi ilmaiseksi ja toinen puoleen hintaan (norm alkaen 590€/vuosi).

HUOM! Tarjoukset ovat voimassa Turun Pientalojen Keskusjärjestön ja Omakotiliiton Varsinais-Suomen piirin jäsenille jäsenkorttia näyttämällä.

Tarjoamme myös
joustavan rahoituksen!

Kysy lisää, soita:
p. 02 4358 006 tai 0400 214 288

TARJOUS IKKUNAREMONTIJALLE

Ikkunaremontin teettäjille Kymppe-Katto tarjoaa sälekaihtimet kaupanpäälle!

TARJOUS KATTOREMONTIJALLE

Kattoremonttijalle tarjoamme huoltosopimuksen vuodeksi 0 € ja toinen vuosi puoleen hintaan!

Miten huollamme katon?

1. Tarkastamme katon yleisen kunnon
2. Tarkistetaan läpivientien tiiveys
3. Tarkistetaan kattopinnoitteen kunto
4. Puhdistetaan sadevesikourut liasta ja lehdistä.

kymppe-katto.fi

KYMPPI-KATTO

Katot | Ikkunat | Ovet | Aurinkopaneelit

Väestönsuojat on rakennettu sinne, missä on eniten suojattavia ihmisiä

Maailmantilanteen kiristymisen on saanut pientaloasujat kaipaamaan tietoa mahdollisista yleisistä väestönsuojista. Miksi niitä ei Turussa ole?

Suomessa on noin 50 500 väestönsuojaa, joissa on paikat noin 4,8 miljoonalle henkilölle. Väestönsuoja löytyy siis 86 %:lle maan väestöstä. Se on kansainvälisesti vertailtua paljon. Varsinais-Suomessa väestönsuojia on 4412, ja niissä suojapaikka 386 759 henkilölle, joka on 80 % alueen väestöstä.

Pääosa suojista (noin 85 %) on asuin- ja liikekiinteistöjen yhteydessä olevia yksityisiä, talokoh- taisia teräsbetonisuoja. Myös usean kiinteistön yhteisiä kallio- suojia on käytössä. Väestönsuoja suojaa mm. räjähdys- ja sirpale- vaikutuksilta, rakennusortumil- ta, paineaalloilta sekä säteilyltä ja terveydelle vaarallisilta aineilta.

Väestönsuojelun tarkoituksena on väestön turvaaminen sodan ja muiden siihen verrattavien olosuhteiden aiheutta- milta tuhoilta sekä niiden vahinkojen rajoittaminen ja seurausten lieventäminen.

sesti niissä ollaan maksimissaan kolme vuorokautta. Kuitenkin sota Ukrainassa on opettanut, että itse asiassa väestönsuo- jaan mennään ilmahälytyksen tultua yleensä vain 15-30 minu- tiksi, sitten tullaan pois, Mattila kertoo -Yleisten väestönsuojien puuttuminen ei ole niin suuri on- gelma, kuin helposti ajateltaisiin.

Yleiset väestön- suojat

Yleiseen käyttöön tarkoite- tut väestönsuojat keskittyvät suuriin kaupunkeihin, lähinnä pääkaupunkiseudulle. Harvaan asutuilla alueilla, maaseudulla ja omakotialueella ei yleensä ole väestönsuojia, eikä asuk- kailla ole osoitettua suojapaik- kaa. Näillä alueilla viranomai- set huolehtivat tarvittavista toimenpiteistä poikkeusoloissa mm. siirtämällä väestöä. Suo- jautumistarve olisi tilanteen tullen paikallista, ja Suomi on suuri maa, jossa voidaan siirtyä turvallisemmalle alueelle. Väes- tönsuojat ovat siis vain yksi työ- kalu väestön suojaamisessa.

– Kiinteistön omistajan vastuulla on laittaa väestönsuoja käyttö- kuntoon, silloin pyritään arvioi- maan suojien käyttökapasiteet- ti, Varhasta Varsinais-Suomen pelastuslaitokselta valmius- päällikkö Mikael Mattila kertoo.

Väestön ensimmäinen toimi on sisälle suojautuminen ja usein se on täysin riittävä, Mattila ker- too.

– Toissijainen suojautumisvaih- toehto on väestönsiirto joko lä- helle suojapaikkaan tai kauem- mas toiselle paikkakunnalle. Väestönsuojat on rakennettu sellaisiksi, että niissä voitaisiin olla päiväkausia. Lähtökohtai-

luovutettavissa, koska nämä ei- vät tietoja omista, eivätkä vastaa väestönsuojista. Varautumiseen liittyvä tieto on lakiin perustuen salaista. Suojautumista vaati- vassa tilanteessa viranomaiset viestivät tarkemmin.

Viranomaiset ovat varautuneet väestön suojelemiseen

Pelastustoimen rinnalla kaikkien viranomaisten tehtäviin kuuluu varautua toimintaan poikkeus- oloissa etukäteissuunnitelmin ja harjoittelemalla väestön suo- jaamista. Viranomaiset koulut- tavat ja varaavat henkilöstöä poikkeusolojen tehtäviin sekä huolehtivat johtamis-, valvonta- ja hälytysjärjestelmien rakenta- misesta ja ylläpidosta.

Vastuiden jakautuminen

Normaalioloissa väestönsuo- jia käytetään esimerkiksi har- rastustiloina tai varastoina. Se onkin hyödyllistä, sillä tiloja käyttäessä huoltotarpeet huo- mataan. Suojan tulee käytöstä huolimatta säilyä toimintakun- toisena ja se on voitava tyhjen- tää ja laittaa käyttökuntoon 72 tunnissa.

On tärkeää, että kiinteistössä on väestönsuojan käyttöönottoon perehtynyt nimetty henkilö. Muun muassa alueelliset pe- lastusliitot tarjoavat koulutusta väestönsuojiin liittyen. Oman taloyhtiön väestönsuojan voi tarkistaa taloyhtiön pelastus- suunnitelmasta tai isännöitsi- jältä.

...jatkuu seuraavalle sivulle...

Varautumisohjeet saatavilla 112 Suomi -sovelluksessa

Ohjeet varautumiseen ja toimintaan häiriötilanteissa koskevat muun muassa kotivaraa, sähkökatkoa, vedenjakelun häiriötä ja myrskyä tai tulvaa. Sovelluksen avulla ohjeita voi lukea myös matkapuhelinverkon katkettua offline-tilassa, jos puhelimes- sa on akkua jäljellä tai jos käytettävissä on varavirtalähde. Laajemmat varautumisohjeet kansalaisille löytyvät 72tunti.fi -sivustolta.

Maksuttoman 112 Suomi -sovelluksen voi ladata puhelimeen sovelluskaupasta (App Gallery, Google Play, App Store).

Kun käynnistät sovelluksen ensimmäisen kerran, syötä puhe- linnumerosi, valitse haluamasi kieli (suomi, ruotsi tai englanti). Saat kaikki ominaisuudet käyttöön antamalla luvan sovelluk- sen esittämiin kysymyksiin. Kysymyksissä on käyttöjärjestel- makohtaisia eroja. Muista avata sovellusta silloin tällöin, jotta se ei mene lepotaan.

■ Kuva: Hätäkeskuslaitos

Rakennuksen omistajan vas- tuulla on lain mukaan väestön- suojan rakentaminen, suojan ja sen laitteiden toimintakunto sekä osaltaan varautuminen henkilöiden suojaamiseen vaa- ratilanteissa. **Rakennuksen haltijan** vastuulla on laatia pe- lastussuunnitelma, johon sisäl- tyy myös väestönsuojien käyt- töönoton suunnitelma ja käyttö. Pelastuslaitokset antavat neu- vontaa omatoimiseen varautu- miseen ja pelastussuunnitel- man laatimiseen. **Kunnat** ovat

käytännössä kaikkien yleisten väestönsuojien omistajia, kos- ka ne ovat suojia aiemmin lain velvoittamana rakentaneet. Kunnat siten vastaavat yleisten väestönsuojien ylläpidosta.

SM:n uusi hanke

Tuoreessa väestönsuojaselvi- tyksessä havaittiin, että lain- säädäntöä selkiyttävälle ohjeille on tarvetta. Vuoden 2024 alus- sa Sisäministeriön käynnistä- mässä uudessa hankkeessa

laaditaan ohjeet pelastussuun- nitelmiin, väestönsuojien käyt- töönottoon ja käyttöön, kun- nossapitoon ja tarkastuksiin. Ohjeiden teossa hyödynnetään lisäksi Ukrainasta saatuja ko- kemuksia väestönsuojelusta. Hankkeessa laaditaan myös ohjeet omatoimiseen varautu- miseen poikkeusoloja varten. Sillä tuetaan hallitusohjelman tavoitetta vahvistaa omatoimi- sen varautumisen osaamista kaikissa väestöryhmissä.

Omatoiminen varautuminen on osa yhteiskunnan kriisinkestävyyttä

Jokaisen tulee varautua itse eri- laisiin häiriötilanteisiin, kuten sähkö- ja tietoliikennekatkoi- hin. Kriisin sattuessa ihmisten omatoiminen varautuminen helpottaa viranomaisten työtä. Kun voimavarat eivät riitä kai- kissa häiriötilanteissa kaikkiin

avuntarvekohteisiin, resursseja joudutaan priorisoimaan eniten avun tarpeessa oleiviin.

Suomessa myös kansalaisjär- jestöillä on tärkeä rooli varau- tumisessa ja erilaisten kriisitil- lanteiden hoitamisessa.

■ Teksti: Taina Kiviniemi
■ Pääkuva: Kristian Eloluoto
■ Lähde: Hätäkeskuslaitos, Pelas- tustoimi, Sisäministeriö, Suomen Pe- lastusalan Keskusjärjestö, Pasi, I. Häyrinen, J. 2023 / Väestönsuojien nykytila Suomessa.

www.72 h.fi/kotivara

72 tuntia on viranomaisten ja järjestöjen laatima varautumis- suositus kotitalouksille. Esimerkiksi pitkittynyt sähkökatko voi aiheuttaa tilanteen, jossa yhteiskunnan tarjoamat palvelut häiriintyvät tai keskeytyvät.

Kotivaraan kuuluu tarvikkeita, joita tarvitset päivittäin. Ruoka on juuri sitä mieluisaa syötävää, jota arjessa käytetään muu- tenkin. Olennaista on, että ruokaa olisi kaapeissa riittävästi, jotta koko perhe ja lemmikit pärjäisivät ainakin 72 tuntia.

- **vesiastiat (puhtaat ja kannelliset)**
- **pullovetä**
- **helposti valmistettavaa ja kaikille perheenjäsenille sopivaa ruokaa**
- **lemmikkien ruokaa**
- **paristoilla toimiva radio ja paristoja**
- **paristoilla toimiva taskulamppu ja paristoja**
- **varavirtalähde esim. puhelimen lataamiseen**
- **retkikeitin ja tulitikut**
- **käteistä rahaa**
- **välttämättömät lääkkeet**
- **joditabletteja**
- **hygieniatarvikkeet**
- **ensiaputarvikkeet**
- **käsisammutin/ sammutuspeite**
- **ilmastointiteippi**

Mitä teen, jos minun pitää suojautua?

Suojaudu ensisijaisesti sisätiloihin, sulje ovet, ikkunat ja ilmanvaihto. Siirry väestön- suojaan vain viranomaisten käskystä. Seuraa eri medioita ja pidä radio koko ajan auki. Varmista aina uutisen tai tiedotteen alkuperä etenkin sosiaalisen median kanavissa. Viranomaisten ja valtamedian julkaisuista saat luotettavaa tietoa.

Ota väestönsuojaan mukaan

- **ruokaa kahdeksi-kolmeksi vuorokauksi (72h) ja juomavettä**
- **ruokailuvälineet ja purkinavaaja**
- **mukava ja lämmin vaateus, retkipatja, peitto tai makuupussi ja tyyny**
- **henkilökohtaiset hygienia- ja peseytymisvälineet**
- **taskulamppu, paristot, paperipyyhkeitä ja muovikasseja**
- **ajanvietettä: kirjoja, lehtiä, pelejä ja leluja**
- **MUISTA omat lääkkeet!**

Jätä lemmikki kotiin. Se on lemmikin turvallisin ja stressittömin paikka. Väestönsuojissa ollaan lyhyitä aikoja.

■ Väestönsuojelun kansainvälinen tunnus.

■ Lähde: Pelastustoimi 2024. Väestönsuojelu.

Myymälämme palvelee Turussa

- Sammutintarkastukset odottaessa
- Uudet sammuttimet
- Palovaroittimet
- Defibrillaattorit ja ensiaputarvikkeet
- Pelastussuunnitelmat
- ja paljon muuta!

Tarjous

29 €

Alin hinta edellisen 30 päivän aikana ennen alennusilmoitusta on ollut 58,28 € sis. alv 24 %. Hyödynnä tarjous ennen 30.6.2024 myymälässä.

Kuormakatu 17, 20380 Turku | Arkisin 8.00-16.00

Presto® Fire Safety
Saving lives, together

TIESITKÖ, ETTÄ MAALÄMPÖPUMPULLA VOI MYÖS VIILENTÄÄ?

MAALÄMPÖ- JA ILMAVESIJÄRJESTELMÄT MEILTÄ HETI TOIMITUKSEEN!

TUTUSTU KAMPAJAAAN JA PYYDÄ TARJOUS!

[KAIVONPORAUS.COM/OKT](https://www.kaivonporaus.com/OKT)

Hennuttelemme

KANTA-ASIAKKAAT PIHOILLE

www.viherlassila.fi

Mielipide

Pitkämäki-Kähäri alueen identiteetti edelleen uhanalainen

Pitkämäki-Kähäri alueen identiteetti puhutti jo viime kesänä vahvasti, kun 125 alueen asukasta esitti vastalauseensa sille, että liikekeskus Manhattanin taakse kaupunki suunnittelee vanhanaikaista kerrostalorakentamista, vaikka edellytykset nykyaikaiseen, monimuotoiseen ja vetovoimaiseen asuinympäristön rakentamiseen ovat olemassa. (kartta nro 1)

Samanlaisen mielipiteen asukasyhdistykset esittivät myös Pukkilan alueen suunnitelmista, mutta tuloksetta. **Pukkila** on yksimielisesti todettu yhdeksi kaupungin paraatipaikaksi, joka nyt on rumennettu pysyvästi vanhanaikaiseksi betonilähiöksi. (kartta nro 2)

Pukkilan alueella sijaitsevista **Massalaitoksesta**, Suomen teollisen kulttuurin vanhimmas-teräsrakenteisesta laitoksesta (125 vuotta vanha) kaupunki halusi purkaa suojelupäätöksen 2023. Asukasyhdistykset, museokeskus ja monet muut tahot valittivat päätöksestä ja Turun hallinto-oikeus hylkäsi valitusten perusteella kaupungin purkupäätöksen (kartta nro 2). Tästä huolimatta kaupunki hakee maanomistajan toiveesta korkeimmalta hallinto-oikeudelta lupaa valittua Turun hallinto-oikeuden päätöksestä.

Tätä päätöstä, saako kaupunki valittua ei ole vielä tullut. Mutta tilanne on absurdi. Kaupunki haluaa väkisin poistaa yhden

Suomen teollisen historian maamerkeistä. Samaan aikaan kaupungin johtavat poliitikot puhuvat Suomen vanhimmasta kulttuurikaupungista. Asukkaat kysyvät: kuka tätä sirkusta johtaa?

Kähärin puistotie (kartta nro 3) on ollut eristeisissä suunnitelmissa vuodesta 1948.

Puistotie on merkitty kaupungin yleiskaavaan ja pääasia perusteluissa on se, että se purkaa liikennettä alueen pikkaduileita. Jo vuosia jatkunut keskustelu asukasyhdistysten ja kaupunkiympäristölautakunnan välillä jatkuu edelleen. Asukkaiden selkeä enemmistö katsoo, että kaupungin tulee laatia ensin kokonaisvaltainen liikennesuunnitelma alueen liikennetarkoituksi, ennen kuin ryhdytään rakentamaan uusia teitä, jotka vain lisäävät turhaa liikennettä. Tämä on jo moneen kertaan tutkitusti todistettu.

Mikäli kaupungin suunnitelmat toteutuvat muuttuisi Pitkämäki-Kähärin pientalovaltainen alue, jolla on merkittävä suojelu- ja viheraluearvo koskien purkupäätöksen (kartta nro 2). Tästä huolimatta kaupunki hakee maanomistajan toiveesta korkeimmalta hallinto-oikeudelta lupaa valittua Turun hallinto-oikeuden päätöksestä.

Pitkämäki-Kähäri alueen kipukohdista (**Manhattanin liikekeskusta**, **Massalatos**, **Kähärin puistotie**) kolme on edelleen

päätöksiä vailla. Asukasyhdistysten ja asukkaiden aktiviteetit jatkuvat alueen identiteetin puolesta edelleen, mutta nykytilanne herättää suurta huolta ja harmitusta.

Pitkämäen omakotiyhdistyksen vpj. Ari Koskinen kertoo 50-60 -luvulla onkineensa **Sikaajasta** pieniä kaloja. Nyt Sikaajia putkitetaan Pukkilan betonilähiön kohdalla. Hulevesien imeytyminen paaperään vaikeutuu. Kuka vastaa luontoarvoista Turun kaupungissa? Sikaajia olisi voinut olla **Jaaninajan** kaltainen kaunistus alueella.

Pukkilan alueelle syntyi raskas kaava massiivisille betonikerrostaloille huolimatta siitä, että mm. asukasyhdistykset ottivat vahvasti kantaa alueen suunnitelmiin. Mutta ilmeisesti ahneus voitti järjen ja laskutaidon. Alueelle on valmistunut tai rakenteilla 1050 vuokra-asuntoa, joista pienimmät ovat kooltaan 21,5 m².

Pienille vuokra-asunnoille ei tällä hetkellä löydy vuokralaisia. Turun kaupunki on investoinut alueen infraan. Kadut ja vesijärvi- ja viemäriinjat ovat maksaneet paljon. Saadaanko näille investoinneille jokin järkevä takaisinmaksuaika? Miksi kaupunki ei käyttänyt julkisoikeudellista mandaattiaan ja vaatinut panostamaan alueen arkkitehtuuriin tekemällä alueesta houkutteleva uusi asuinalue lähellä keskustaa? Tämä olisi ollut todellinen myyntivaltti Turulle. Nyt alue on

vain ruma ja se on pilattu.

Pitkämäen omakotiyhdistyksen johtokunnan jäsen ja rakennusyrittäjä **Jenna Pikander** toteaa Pukkilan olevan hirtittävän näköinen alue, jossa on betonikuutioita lähekkäin. **Manhattanin** liikekeskustaavan osalta hän toivoo, että syntyy lapsiperheille sopiva alue matkailualueella rakentamisella. Myös

puistoja ja viheralueita soisi alueelta löytyvän.

Omakotitalon remontoijaa seurataan kaupungin toimesta tarkemmin kuin suojelukohteen (vrt. Massalaitos) nykytilaa. Massalaitos pitäisi ainakin entisöidä, koska se on täysin mahdollista. Lapsiperheen äitinä Jenna toivoo myös, että kaupungilla on tuntosarvet alueen koulu- ja päiväkotiratkaisuihin.

Pitkämäen omakotiyhdistyksen johtokunnan jäsenen Turun Ammattikorkeakoulun lehtori **Taru Lehtisen** mielestä Pukkila on erittäin epäonnistunut rakennelma ja rumentaa maisemaa. Manhattanin liikekeskustaavan toteutuksessa pitää kuunnella asukkaiden ja asukasyhdistysten mielipiteitä monimuotoisesta **townhouse**-tyyppisestä ratkaisusta. Kaikenikäisten asukkaiden tulisi nyt olla hereillä. On sääli, yhdistysten jäsenistössä on niin vähän nuoria jäseniä. Nuorin ikäpolvi kuitenkin koee ympäristöme muutokset pidempään ja vaikuttaminen kannattaa aloittaa nyt. Liity edes jäseneksi!

Kirjoittaja on Pitkämäen Omakotiyhdistyksen pj. Markku Mäkitalo

KANTOJEN JYRSINTÄÄ pihoilta ja muilta alueilta

Janne Kivimäki
p. 045 8549 033
www.kantojyrsintajaki.fi

Tasarakennus Oy

- Putkistojen saneeraukset
- Kaikki maarakennus- ja kaivutyöt
- Viher- ja kiveystyöt
- Kaivut katu- ja viheralueilla
- Myös LVI- / KVV-suunnitelmat
- Routavasaroinnit, putkirikkojen korjaukset ja muut hätätyöt

Jo 40 v. ammattitaitoisia
Maa- ja
viherrakentamista

www.tasarakennus.fi | 040 542 0384 • 040 565 5179
Verstaskatu 9, 20360 TURKU | **info@tasarakennus.fi**

LVI-LUOJOLA OY

- Viemärin aukaisuja 0500805302
- Viemärin kuvauksia
- Erilaisia LVI-saneerauksia
- Festivaalien putkitöitä
- WC-korjauksia
- Vesijohdon sulatuksia
- Kesäasuntojen putkistojen kunnostaminen kevät/syyskuntoon

Ilariluojola@gmail.com
Porttivahdinkuja 4
20750 Turku

Rakennus- ja LVIS-työt

- Saneeraus- ja uudiskohteet
- LVIS-asennukset ja -huollot
- Seinä- ja lattiapinnoitteet
- Kalusteasennukset
- VTT : n serifiioimatvesieristykset
- Tunti- ja urakatyöt

OTA YHTEYTTÄ!

0500 783389 / 045 2314727 / 050 3012904

Rydöntie 12 B
info@erander.fi |
www.erander.fi

VUOKRAA

Koneet ja laitteet rakentamisen eri vaiheisiin.
Katso koko kalustotarjonta: **www.hrk.fi**
Soita ja pyydä tarjous!

VISION LASITERASSIT

■ LASIHUONEET
■ LIUKULASITUKSET
■ LASIKATOKSET
■ LASIKAITEET
■ TERASSIPOHJAT

p. 040 825 2533
Ahdetie 6, 21500 Kaarina
www.visionlasiterassit.fi

Myynti p. 045 341 6479
myynti@visionlasiterassit.fi

Turun diakoniasäätiö

MYÖS VÄLIAIKASASUNTOJA SENIOREILLE! esim. putkiremontin ajaksi!

Palvelutalo Esikko

Vapaana palveluasuntoja
YKSIÖ, KAKSIO JA KOLMIO.

Vanhustentalo Vuokko

Kysy vuokra-asuntoja Vuokosta.
Katteluksenkatu 1.

Lisätietoja:
Toiminnanjohtaja Anu Salmi,
p. 040 1840 123
www.turundiakoniasaatio.fi

puh 020 778 9069
Vajossuonkatu 5
TURKU
vuokraus@hrk.fi
www.hrk.fi

HRK KONEVUOKRAAMOT

1975 perustettu suomalainen perheyrittys

Educarium 15.5. järjestetty tilaisuus kirvoitti keskustelua ja huolta Kaupunkikehityksen tila -seminaari

Kuvassa Turun Yliopistolla järjestetyn seminaarin puhujat Anssi Joutsiniemi (vas.), Elina Rantanen, Mari Vaattovaara ja Markku Mäkitalo.

Kaupunkisuunnittelun johtavat professorit peräänkuuluttavat parempaa suunnittelua sekä vähemmän kerrostaloja ja tiivistämistä. Professorit Mari Vaattovaara ja Anssi Joutsiniemi palasivat 15.5. kannustamaan asukkaita ja päättäjiä uudistamaan suomalaista kaupunkisuunnittelua.

Kaupunkimaantieteen professori **Mari Vaattovaara** muistutti, että kaupungit ovat erilaisia, eikä ole olemassa yhtä hyvän kaupungin mallia. Suomessa hän kantaa huolta kansakunnan kehityksen tilasta ja siitä kuinka asukkaiden sekä asumisen tarpeet ovat ainakin hetkeksi luisuneet toissijaisiksi. Toisaalta professori näki nyt vallitsevan etsikkoajan, jolloin tulisi edistää moninaisuutta ja vaihtoehtoisia suunnittelijoiden ja poliittisten

- Elämme jonkinlaisen asunomarkkinakriisin keskellä ja nyt on hetki, jolloin asukkaiden tulisi olla aktiivisia valtaa käyttävien suunnittelijoiden ja poliittisten

päätöksentekijöiden suuntaan. Nyt on tilaa sekä aikaa miettiä ja uudelleen reivata suuntaa kaupunkisuunnittelussa, professori kannusti.

Vaattovaaran mukaan suomalaista asumista muokkaa suurella kuvassa kolme tekijää: kaupungistuminen, maahanmuutto sekä väestön ikääntymisen yhdistettynä syntyvyyden pienenemiseen. Viime vuonna Suomen väkiluku kasvoi 40 588 hengellä ja kun syntyneitä oli 17 786 vähemmän kuin kuolleita, maamme väestön kasvua ylläpitää muuttovoitto ulkomailta. Suomi on yhdessä Hollannin kanssa ikääntynyt koko 2000-luvun Japanin jälkeen maailman nopeiten ja väestökehityksen haastetta lisää historiallisen alhaiseksi pudonnut syntyvyys.

Maahanmuuton merkitys tulee pysymään merkittävänä ja koska maahanmuutto keskittyy kasvukeskuksiin, tulee uussuomalaisien integrointi yhä

teiskuntaan olemaan erityinen kysymys juuri kaupunkialueilla. Suuren yhteiskunnallisen murroksen keskellä professori peräänkuuluttaa niin kaupunkien kuin asukkaiden hyvinvointia mittaavia suureita väestömäärän ja kasvun rinnalle.

Sote-uudistuksen jälkeen kuntien keskeiseksi tehtäväksi on jäänyt edistää alueensa elinvoimaa. Vaattovaaran mukaan "elinvoima" näyttäytyy tällä hetkellä "tyhjältä käsitteeltä", joka tarkoittaa kaikkea ja ei mitään. Vaarana on, että puhe elinvoimasta liukuu populistisen politiikan välineeksi. On niin virkamiesten, poliitikkojen kuin asukkaiden näkökulmasta ongelma, jollei elinvoimaa saada kortteleihin, koteihin, kaduille - sinne missä sitä tarvitaan.

Professorien tutkimusten mukaan asukkaiden toiveet ja tarpeet ovat pitkälti pysyviä. Vuonna 2016 50 % asukkaista halusi asua omakotitalossa, 26 % kerrostalossa ja 18 % rivita-

lossa. Tänä päivänä tulokset ovat käytännössä samat. Vaikka asukkaiden toiveet ovat tiedossa ja pysyneet ennallaan, rakentaminen on yksipuolista. Rakentaminen on tuottanut lähes yksinomaan kerrostaloja, 2/3 asunnoista on ollut yksioitaita ja kaksioitaita, joita on jo ennestään enemmän kuin melkein missään muualla. Ja asuntojen keskikoko on pienentynyt. Tuoloksena on syntynyt hotellihuoneen kaltaisia asuntoja. Tutkijat puhuvat paluusta "hellahuoneisiin".

Anssi Joutsiniemi puhui kaupunkikehityksessä vallalla olevasta kaupunkirakenteen tiivistämisestä ja pohti kanta-kaupungin (yli)korostunutta roolia. Ja kun Turun kehittämisessä pitkälti seurataan pääkaupunkiseudun tai Tampereen mallia, voitaneen täälläkin kysyä, edistääkö Turun ydinkeskustan voimakas tiivistäminen ja kerrostalorakentaminen tätä professorien peräänkuuluttamaa moninaista ja erilaisuutta

tarjoavaa kaupunkisuunnittelua- ja politiikkaa?

Yhdyskuntasuunnittelun asiantuntija avasi myös joukkoliikennekehityksen alati muuttuvaa problematiikkaa. Viime vuosien merkittävin muutos on ollut liikenteen sähköistyminen, mikä on kohottanut autoilun ympäristö- ja yhteiskuntakelpoisuuden huomattavan lähelle raideliikennettä. Muutos on niin huikeaa, että lähimarkettiin autolla ajaminen on kannattavampi vaihtoehto kuin pitkä joukkoliikennematka kaupungin laidalta.

■ Teksti: Tapio Peltomaa, kaupunkitutkija
■ Kuva: Taina Kiviniemi

Seminaarin järjestäjät:

- Pitkämäen omakotiyhdistys,
- Pro Pitkämäki-Kähäri ry.
- Länsi-Turun asukasyhdistys
- Turun Pientalojen Keskusjärjestö.

Seminaarin sisältö:

Seminaari kaupunkikehityksestä: Miten palauttaa kaupunkilaisten usko ja luottamus kaupunkipolitiikkaan?

Turun suunnittelussa ja rakentamisessa tulisi taas nostaa tärkeimmälle sijalle yhteinen etu: yleinen viihtyvyys, ympäristöterveys, ilmastokestävyys ja kulttuuriympäristön vaaliminen. Miten saadaan rakennettua laadukasta ympäristöä kaupunkilaisille?

Seminaarin puheenvuorot:

- Prof. **Mari Vaattovaara**: Tulevaisuuden kaupunkikehitys -ja politiikka
- Prof. **Anssi Joutsiniemi**: Tulevaisuuden kaupunkisuunnittelu ja yhdyskuntarakenne
- Apulaispormestari **Elina Rantanen**: Kommenttipuheenvuoro edellisiin ja Turun ratkaisut tulevaisuudessa
- Prof. **Timo Soikkanen**: Kun sirkus tuli kaupunkiin - neljännesvuosisata Turun taudin juurille 1975-2000

Tilaisuudessa olivat mukana myös Turun asukasyhdistykset keskustelemassa seminaarin teemasta.

Tämänkin lehden
taitto & grafiikka.

**ETU TPK:n
jäsenille -10 %
tuntihinnasta!**
Etu voimassa toistaiseksi 2024.

Grafiitti
P R O

**Ketterä turkulainen
markkinointi- ja viestintätoimisto**

Mainosgrafiikka | Markkinointiviestintä
Sisällöntuotanto | Pressitiedotus | Lehtijutut
Nettisivut | SEO | Somemarkkinointi | Tapahtumatuotanto

Liisa Marjomäki | 050 5254 109 | grafiitti@grafiitti.fi
www.grafiitti.fi |

KAIHTIMET JA MARKIISIT

SOITA 044 016 1170
Suunnittelu-, mittaus- ja asennuspalvelut.

Eerikinkatu 38, Turku
p. 044 016 1170
www.johannakaihdin.fi
myynti@johannakaihdin.fi

**Avoinna
ma-pe 10-17**

**Johanna
Kaihdin**
ALUEEDUSTAJAN AMMATTILAINEN

Kasken Ikkunat ja ovet.

Elämäsi
puitteet.

KASKIPUUN TEHTAANEDUSTAJAT ALUEELLANNE

 Joni Virtanen
050 449 3327

 Juha-Matti Rautajoki
040 632 9111

KASKI

**TURUN
VESIHUOLTO**

Muuttajan muistilista vesisopimuksen siirtämisestä:

Kun myyt asuntosi tai muutat uuteen kotiin, muista siirtää vesisopimus uudelle omistajalle. Toimi näin:

1. Lataa sopimuksensiirtolomake osoitteesta www.turunvesihuolto.fi/muutto
2. Täytä tiedot yhdessä uuden omistajan kanssa.
3. Ota kopio kauppakirjasta, siirtokirjasta tai perinnönjakokirjasta.
4. Toimita sopimuksensiirtolomake ja kopio hallinnan vaihtumisen osoittavasta dokumentista sähköpostitse laskutus@turunvesihuolto.fi, postitse (Turun Vesihuolto Oy, Logomo Byrå, Junakatu 9, 20100 Turku) tai suoraan toimistollemme Logomoon.

Turun Vesihuollon asiakaspalvelu Logomossa

Asiakaspalvelumme sijaitsee Logomon Byråssa, osoitteessa Junakatu 9 (tila 181). Toimistoajat ja puhelinpalvelu: ma-pe klo 9-12

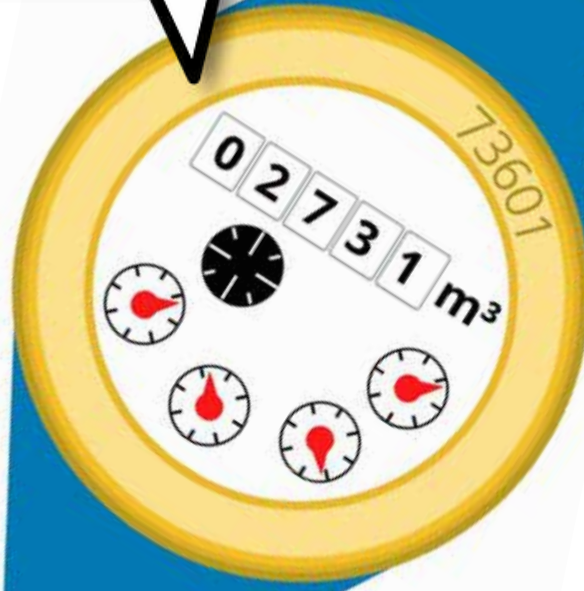
Laskutus:
02 263 32163
laskutus@turunvesihuolto.fi

Neuvonta ja sopimusasiat:
02 263 32292
asiakaspalvelu@turunvesihuolto.fi

Tekninen neuvonta:
02 263 32293
asiakaspalvelu@turunvesihuolto.fi

Maksuneuvonta Ropo Capital:
09 2315 0433
www.ropo-online.fi

Suosittellemme, että kiinteistön vanha ja uusi omistaja tarkistavat yhdessä vesimittarin lukeman muuttopäivänä!

Terveisiä TPK:n sähkötyöryhmästä

Aika kilpailuttaa sähkösopimukset

Kaksivuotinen TPK Louna -sopimus tulee taas katkolle loka-marraskuun vaihteessa ja Turun Pientalojen Keskusjärjestö ry:ssä on aloitettu työt uuden sopimustarjouksen saamiseksi. Meillä TPK:ssa on pitkä perinne tälle sähkösopimukselle ja miltei poikkeuksetta se on ollut hyvä vaihtoehto.

Edellisistä vuosista sähkömarkkina on muuttunut rajusti. Aiemmin futuurien hintavaihtelu on ollut pientä ja hyvinkin

ennakoitavissa. Nykyään jatkuva geopoliittinen vääntö ja jännitteet ovat luoneet tilanteen, jossa markkina reagoi voimakkaasti maailmanpolitiikkaan ja jopa riskeihin maailman energiamarkkinoilla. Euroopassa Venäjän energian pääasiallinen poistuminen markkinoilta on luonut suhteellista kysyntää, joka tietenkin vaikuttaa markkinaan.

Näistä haasteista huolimatta keräämme tarjouksia useilta

luotettavilta toimijoilta, joista valitsemme yhden tai useamman jatkokeskusteluihin. Yhtiöiden tulee pystyä täyttämään tarjouspyynnössä asetetut ehdot, jotka pisteytämme. Arvioinnin pääpainotuksena on perussähkön hinta.

Edellä mainitusta markkinan elävyydestä johtuen, emme ehkä saa tarjousta, jonka voimme suoraan hyväksyä. Siksi jatkamme jonkun tai joidenkin yhtiöiden kanssa neuvotteluja,

kunnes saamme määritetyn hintatason alittavan tarjouksen.

Tässä vaiheessa tarjouspyynnöt ovat lähteneet ja odottelemme tarkennuspyyntöjä ja tarjouksia sähköpostiin. Tarkoituksena on saada markkinoilta edullisin tarjous TPK:n jäsenjärjestöjen jäsentalouksille!

■ Sami Karimaa
Varapuheenjohtaja
Turun Pientalojen Keskusjärjestö ry
■ Kuvat: Pixabay

tarjous-
pyyntöjä
useammalta eri
sähkö-
yhtiöltä

Omakotiliitto
Varsinais-Suomen piiri ry

Liity jäseneksi! →

SINUN PUOLESTASI, ASUMISEN ASIALLA

Omakotiliitto on ainoa valtakunnallinen pientalo- ja vapaa-ajan asukkaan edunvalvonta- ja palvelujärjestö. Olemme aktiivisesti mukana mm. eduskunnan ja ministeriöiden työryhmissä tuomassa esiin tavallisen kansalaisen näkökulmaa asumiseen ja asumisen kustannuksiin.

Omakotiliitto tarjoaa yhdistyksille paljon apuvälineitä!
Jätä jäsenrekisterin hoito ja jäsenmaksulaskutus meille, niin voitte keskittyä olennaiseen eli toimintaan, jäsenpalveluihin ja paikalliseen edunvalvontaan!

Jäsenyydestä hyötyvät niin jäsenet kuin yhdistyskin!

Yhdistyksille mm.

- Jäsenrekisterin ylläpito
- Jäsenmaksulaskutus
- Jäsenkortti
- Omakotitalkkaritoiminnan tukikohta
- Esitemateriaalit
- Ilmaiset nettisivut
- Viestit ja uutiskirjeet

Henkilöjäsenille mm.

- Maksutonta laki-, rakennus-, energia- ja pihaneuvontaa
- Jäsenlehti 4 krt/v.
- Talon huoltokirja
- Alennuksia jäsenkortilla

www.omakotiliitto.fi
www.omakotiliitto.fi/vspiiri

Tarkkaa harkittuihin valintoihin

OP Tarkkaluotto rahoittaa sekä maalarinvalkoiset että värikkäät remontit.

Tutustu ja hae op.fi/tarkkaluotto

OP Turun Seutu

Luoton myöntää OP Vähittäisasiakkaat Oyj

Paikalliset asumisen asiantuntijat palveluksessasi

Ota yhteyttä, niin aloitetaan matkasi kohti uutta kotia.

TIINA ENGBLOM
Myyntineuvottelija
040 556 5552

JUKKA HAIRISTO
Kiinteistönvälittäjä
LKV
050 331 6181

SAMULI HELKIÖ
Kiinteistönvälittäjä
LKV
050 595 5081

KIRSI KIVIMÄKI
Kiinteistönvälittäjä
LKV, KIAT
050 478 3158

PIIA LIPPONEN
Kiinteistönvälittäjä
LKV, KIAT, Kaupanv.
045 344 6244

MINNA MÄENPÄÄ
Kiinteistönvälittäjä
LKV, YKV, Kaupanv.
040 506 0263

ESSI MAKILÄ
Kiinteistönvälittäjä
LKV, LKV, KIAT
040 153 3888

PASI PITKÄNEN
Kiinteistönvälittäjä
LKV, YKV
0500 522 229

SIIRI SAIKKONEN
Kiinteistönvälittäjä
LKV
040 136 5686

LEA TIMONEN
Kiinteistönvälittäjä
LKV
050 559 9012

SANNA VARJANNE
Yhteyspäällikkö
LKV, FM
040 7569 496

PIA WILLBERG
Yhteyspäällikkö
LKV
044 593 3104

Vuokravälitys

HEIDI ERONEN
Vuokravälittäjä
LKV, LKV
050 301 2857

MARKO MAJANOJA
Vuokraneuvottelija
040 653 0970

NIINA SALO
Vuokravälittäjä
LKV
040 823 8334

OP KOTI TURUN SEUTU OY LKV
TURKU 010 256 9118, opkoti.turunseutu@op.fi, Brahenkatu 11

OP Koti

Muhkurin omakotiyhdistys 70 vuotta

Muhkuri. "Uudenkaupungin radan ja Naantalin pikatien väliin jäävä alue", kerrotaan kaupunginmsivuilla. Niinkin sen voi ilmaista, mutta miten paljon se pitääkään sisällään.

Alue ei ole suuri, satakunta omakotitaloa, Muhkurinmäen luonnonsuojelualue ja niiden välissä kulkeva Saukonoja, joka mäen takana yhdistyy Kuninkojaan. Oma leikkipuisto ja bussilinja. Muhkurin "pääkatu", Saukononjantie, ja siitä lähtevät poikkikadut, joiden pienet sillat ylittävät Saukononjan ja vievät kukin päätepiesteeseensä, kotiin.

Yllättävän harva tietää missä Muhkuri on. Taksikuskeja saa opastaa kädestä pitäen ja sijaintia selittää kysyjille. Emme ilmeisesti pidä itsestämme meteliä, ehkä haluamme säilyttää oman rauhan ja piilopaikan metsän kupeessa.

Muhkurissa pääsee varmas-ti kosketuksiin luonnon ja sen eläinten kanssa. Lähempänä Muhkurinmäkeä enemmänkin, kun taas Naantalin pikatien puolella saattavat istutuslaatikossa kasvavat herneenpalot säilyä kasvattajiansakin syötäviksi. Isoimmat vieraat syövät istutuk-

set ja pensasaidat ja pienimmät siirtävät harvinaisudellaan kaupungin ratahankkeita loitomalle.

Talvella lumisella pihalla ei juuri koskematonta pintaa näy, niin viikakaana käy liikenne. Muhkurin luonnonsuojelualueella elää useita uhanalaisia kasvi- ja eläinlajeja kuten lahoavien tamien kätöksissä kasvavat harvinaiset sienet ja tiettävästi vain Turussa viihtyvä erakkokuoria-nen. Alue on myös lintubongarien suosiossa sen moninaisen ja harvinaisen linnuston ansiosta.

■ Aikoinaan Saukonoja tulvi reippaasti.

OTE YHDISTYKSEN HISTORIIKISTA (Risto Degerman, 1994):

"Pitkämäen kylään kuuluva savinen maa Saukononjan varrella tuli kaavoitettavaksi pian 50-luvun alussa. Maa kuului vielä silloin valtion omistamiin Vähätalon ja Simontalon tiloihin. Joulukuun lopussa 1953 vahvistettu asemakaava muotoili jo tulevan uuden asuinalueen perusilmeen. Taloista piti rakentaa pieniä omakotirakennuksia ja niiden rakennuspaikka määrättiin sijoitettavaksi jonkin matkaa katurajasta pihalle päin. Ratkaisu korosti jo silloin puutarhamaista miljööä, joka tänään on leimallinen koko Muhkurin alueelle."

Suurin osa Muhkurin omakotitaloista on rakennettu 1950-luvulla. Rakennukset ja pihat ovat muokkautuneet omannäköisikseen aikojen saatossa, talot periytyvät sukupolvelta toiselle. Muhkurinmäen lehtometsän lisäksi vihreänä rönsyilevät myös puutarhat. Onhan 70 vuodessa ehtinyt alueella leviämään kasvi jos toinenkin. Mikään piha ei ole kopio toisesta.

Yhdistystoiminta aloitettiin 1954 jo ennen rakennusvaiheen alkamista, sillä sotien jälkeisessä Suomessa jälleenrakentaminen kävi kiivaana ja uusia asuinaluei-

ta nousi nopeasti, toki hartiavoimin. Muhkuristakin puuttuivat esimerkiksi viemäröinti, sillat ja katuvalaistus, joiden saamiseksi perustettu toimikunta sittemmin kehittyi omakotiyhdistykseksi.

Muhkurin omakotiyhdistys on voimissaan tänäkin päivänä, 70 vuotta perustamisestaan. Tästä kiitos kuuluu jokaiselle yhdistyksen jäsenelle, mutta erityisesti niille omaa vapaa-aikaansa uhraaville hallituslaisille, joita ilman tällainen yhdistystoiminta olisi mahdotonta.

■ Teksti ja kuvat: Annastiina Pirttilä

LUOTETTAVAT ENERGiaratkaisut HELPOTTAVAT ARKEASI

**TURKU
ENERGIA**

Tankki täyteen virtaa omasta latauspisteestä

Saat meiltä kaiken tarvittavan sähköautosi lataamiseen kotona: kartoituksen, sopivan latauslaitteen ja asennuksen.

Latauslaite pientaloon alk. **1 729 €**. Ja maksuhan onnistuu myös osissa!

Jos sinulla on aurinkopaneelit, saat ladattua autosi ilmaisella aurinkoenergialla.

Tutustu tarkemmin ja pyydä tarjous: turkuenergia.fi/latauspisteet

Laadukkaat kotimaiset aurinkopaneelit

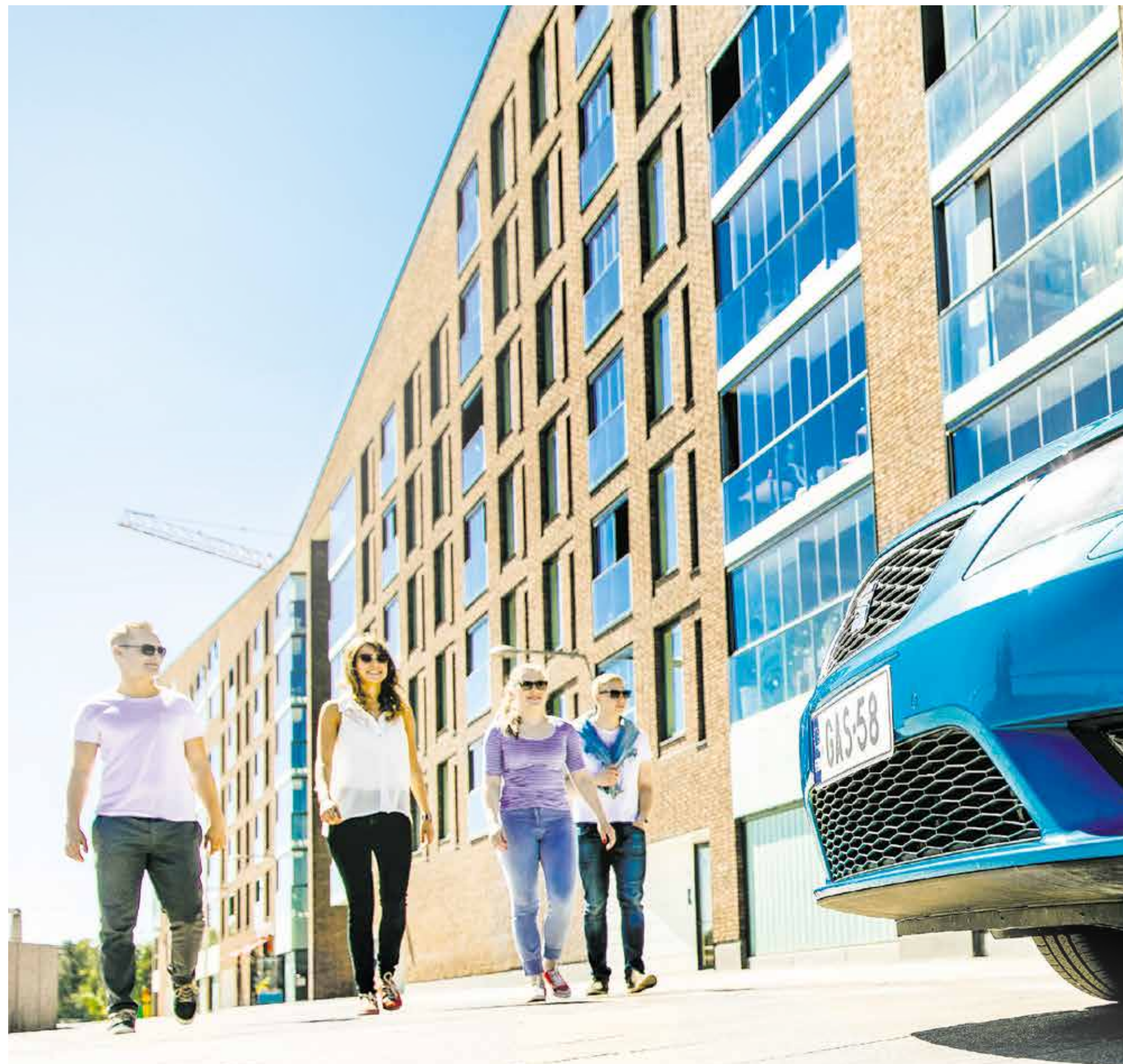
Aurinkopaneeleilla sähkölaskusi ja hiilijalanjälkesi pienenevät, mutta kiinteistösi arvo sen sijaan nousee!

Räättälöimme aina sinulle sopivan ratkaisun. Louna Solar -paketit alk. **6 400 €**. Voit maksaa myös helposti osissa.

Asiantuntijamme palvelevat myös asennuksen jälkeen, mikäli kysyttävää ilmenee.

Tutustu tarkemmin ja pyydä tarjous: turkuenergia.fi/aurinkopaneelit

Ota yhteyttä — aloitetaan suunnittelu jo syksyllä!
Soita asiantuntijallemme: 02 2628 572

Uusiutuvalla biokaasulla kohti puhtaampaa liikennettä

Tutustu kaasuautoiluun gasum.fi

Gasum

Biojätteen lajitteluvuorituksen laajeneminen tähtää kierrätysasteen nousuun

Biojätteen lajittelu laajeni taajaman pientalokiinteistöihin

Pari vuotta sitten uudistetulla jätelaitilla on haluttu vauhdittaa etenkin biojätteen kierrätystä, sillä biojäte muodostaa Suomessa edelleen ison osan sekajätteen roskauspussista.

Vuonna 2022 tehdyn sekajätteen koostumustutkimuksen mukaan biojätettä oli **Lounais-Suomen Jätehuollon** (LSJH) alueelta kerätyn sekajätteen seassa edelleen yli kolmannes. Tällä hetkellä biojäte on lajiteltava erikseen muusta jätteistä kaikissa kiinteistöissä, jotka sijaitsevat yli 10 000 asukkaan laskennallisissa taajamissa. LSJH on tiedottanut velvoitealueeseen kuuluvia pientaloja asiasta kirjeitse. Jos kirjettä ei ole saanut, ei biojätettäkään ole kiinteistöllä pakko lajitella.

– Sen, kuuluuko oma kiinteistö velvoitealueeseen, voi tarkistaa Lounais-Suomen Jätehuoltolautakunnan netistä löytyvää jättehuoltokartasta, kertoo LSJH:n palvelupäällikkö **Sanna Rajala**.

Keräämällä tai kompostoiden

Yli 10 000 asukkaan taajama-alueelle kuuluu LSJH:n toimialueen 18 kunnassa kaik-

iaan noin 38 000 pientalokiinteistöä.

Jos Turun seudulla sijaitseva kiinteistö kuuluu velvoitealueeseen, voi lajitteluvuorituksen hoitaa joko kompostoimalla biojätteet kompostorissa tai keräämällä ne tyhjennettävään jätteastiaan, jonka tyhjennyksistä vastaa LSJH. Kumpikin tapa on mahdollista toteuttaa kimpassa naapurien kanssa.

Jos tavaksi valitsee kompostoinnin, on kompostoinnista muistettava ilmoittaa Lounais-Suomen Jätehuoltolautakunnan ylläpitämään kompostointikisteriin. Jos taas valitsee biojätteen keräämisen jätteastiaan, on hankittava biojätteastia ja tilattava sen tyhjennykset LSJH:lta. Sieltä voi tyhjennysten lisäksi hommata astiapalvelun, johon sisältyy biojätteen toimitus kiinteistölle sekä sen ylläpito. Biojätteen voi vaihtoehtoisesti hankkia myös rautakaupasta.

– Kompostointi on selkeästi suosituin tapa lajitella biojäte pientaloissa. LSJH:n astiapalvelun tarjoamista tyhjennettävistä biojätteistä suosituin on ollut tuulettuva biojätteastia, jota on mahdollista tyhjennyttää neljän viikon välein, Rajala kertoo.

Biojätteen lajittelu on arkinen ympäristötö

Biojätteen lajitteluun muun muassa hedelmien ja vihannesten kuoret, kahvin- ja teenporot suodatinpaperineen, pilaantuneet ja homeiset elintarvikkeet, ruoantähteet, kalanruodot ja pienet luut sekä talouspaperit ja lautasliinat. Kompostoimalla biojätteen arvokkaat ravinteet saadaan hyödynnettyä heti kotipihassa muhevana multana. Biojätteen lajitteluun biojätteen taas matkaavat omalta pihalta Biolinjan biokaasulaitokseen Uuteenkaupunkiin.

– Biokaasulaitoksessa kotitalouksien ruokajätteestä tehdään biokaasua ja lannoitteita. Biojätteestä mädätetty biokaasu on ilmastoystävällistä ja kotimaista uusiutuvaa energiaa, joka kaiken lisäksi parantaa Suomen energia- ja ravinneomavaraisuutta sekä huoltovarmuutta, Rajala sanoo.

Biojätteen lajittelu on helppo arkinen ympäristötö, joka säästää luonnonvaroja ja energiaa sekä vähentää haitallisten päästöjen syntymistä. Ympäristöhyötyjen lisäksi biojätteen lajittelu laskee jätehuollon kus-

tannuksia.

– Kun pientaloasukas lajittelee biojätteen erikseen ja vie pakkausjätteet LSJH- tai Rinki-ekopisteelle, voi sekajätteen tyhjennysväliä pidentää jopa 16 viikkoon, Rajala vinkkaa.

■ Teksti: Sanna-Mari Laaksonen
■ Kuva: LSJH

■ Tarkista jätehuoltokartasta, kuuluuko kiinteistösi velvoitealueeseen: www.turku.fi/jatehuoltolautakunta/jatehuoltomaaraykset

Lämmityskulut alas
Kotona ja työmaalla

”Säästän kaikessa, paitsi puutarhassa.”

Annella sykkii yrittäjäsydän

Yrittäjänä Anne tietää, miten tärkeää on viilata kuluista rönsyt pois. Kun tuli aika päivittää kotitalon lämmitysjärjestelmä, Anne päätti, että sama tehdään yrityksen pienelle kiinteistölle. Jäspin pumput valikoituivat laatunsa ja turvallisuutensa vuoksi. Myös nopea palvelu ja kotimainen valmistaja ovat arvoja, joita yrittäjäluonteinen Anne arvostaa.

Tutustu valikoimaamme, täytä tarjouspyyntö tai etsi lähin jälleenmyyjäsi:
jaspi.fi

Tehowatti Air Split
Ilma-vesilämpöpumppu hoitaa sekä käyttöveden että talon lämmityksen.

TIPI TEK

Energia-asiantuntijasi.

Tipitekiltä Toshiba
ilmalämpöpumput asennettuna
ammattitaidolla jokaiseen
kotiin ja kiinteistöön!
Meiltä saat myös lämpöpumppujen
huollot

TOSHIBA
AINA AMMATTILAISEN
ASENTAMANA
Valtuutetulta jälleenmyyjältä

Tipitek Oy | Rydöntie 12 A, 20360 Turku | 020 734 4000

TPK:n jäsenyhdistykset ja yhdistysten puheenjohtajat 2024

Vaikuta oman asuinalueesi kehitykseen. Ota yhteyttä paikallisalueesi yhdistyksen puheenjohtajaan.

Voit myös tiedustella jäseneksi liittymiseen, jäsenmaksuihin tai -etuihin liittyviä kysymyksiä toimistomme päivystyksestä tai sähköpostitse.

Ahtolan omakotiyhdistys
(perustettu 1956)
Juha Lehtikankare
Vellamonkatu 10
20520 Turku
p. 0500 782 400
juha.lehtikankare@gmail.com

Halisten omakotiyhdistys
(perustettu 1994)
Tapio Jokinen
Frantsinkatu 10
20540 Turku
p. 050 572 2530
tappi.jokinen@gmail.com

Hamaron pientalot
(perustettu 1978)
Arja Iho
Lukkarinkatu 11
20380 Turku
p. 044 797 1151
arjaleena.ih@gmail.com

Hirvensalon Omakotiyhdistys
(perustettu 1939)
Niko Aaltonen
Ravaksenkatu 12 C 7
20900 Turku
p. 040 512 2836
niko.aaltonen@turku.fi
hallitus@hirvensalonomakoti-yhdistys.fi

Huhkolan Omakotiyhdistys
(perustettu 1952)
Ari Raita
Hirvenkatu 9 A 4
20750 Turku
p. 050 514 8999
puheenjohtaja@huhkola.fi

Iloisten-Peltolan Pientalot
(perustettu 1947)
Satu Ekblad
Kaurakatu 17
20740 Turku
p. 040 575 4616
satuekblad@gmail.com

Iso-Heikkilän Omakotiyhdistys
(perustettu 1942)
Marja-Leena Niitemaa
Maaherrankatu 6
20200 Turku
p. 040 5210327
maleni@utu.fi

Ispoisten Omakotiyhdistys
(perustettu 1955)
Seija Tamminen
20880 Turku
p. 040 570 8751
seija.tamminen@gmail.com

Itäharjun Omakotiyhdistys
(perustettu 1931)
Leena Vilpo
itäharju.oky@gmail.com

Jäkärilä-Paimalan Pientalot
(perustettu 1979)
Merja Nurmio
Meripihkankuja 5
20460 Turku
p. 0400 826 526
nurmio.merja@gmail.com

Kakkertaseura
(perustettu 1955)
Raimo Västinsalo
Mäkivaarankuja 34
20960 Turku
p. 044 337 7541
raimo.vastinsalo@gmail.com

Kirveen Omakotiyhdistys
(perustettu 1947)
Hanna Ollikkala
20300 Turku
hanna.ollikkala@gmail.com

Kohmon Omakotiyhdistys
(perustettu 1994)
Liisa Marjomäki
20540 Turku
liisa.marjomaki@gmail.com

Koivula-Hariton Omakotiyhdistys
(perustettu 1979)
Rainer Huopalahti
Kvartsikuja 3
20740 Turku
p. 040 537 7442
rainer.huopalahti@utu.fi

Kupittaan omakotiyhdistys
(perustettu 1958)
Calle Laakkonen
Vahteratie 29
20700 Turku
puh 040 724 7081
laakkonenc@gmail.com

Kähärlän Omakotiyhdistys
(perustettu 1947)
Reijo Takala
Ylitalonkatu 6
20300 Turku
p. 040 539 6981
reijo.o.takala@gmail.com

TPK:ssa on
40 jäsen-
yhdistystä

Kärsämäen Asunnonomistajat
(perustettu 1930)
Maija Tähtinen
Yrityksentie 8
20360 Turku
p. 0400 524 490
maijamonnonen@gmail.com
karsamaki.asom@gmail.com

Moision ja Yli-Maarian Pientalot Ry
(perustettu 1972)
Marja-Leena Levänen
Kapanalhonkatu 6
20400 Turku
p. 050 541 7857
seppo.levanen1@gmail.com

Muhkurin Omakotiyhdistys
(perustettu 1954)
Annastiina Pirttilä
Jalkasuontie 11
20250 Turku
p. 044 051 1886
annastiina.pirttila@gmail.com

Mälikkälän Omakotiyhdistys
(perustettu 1945)
Rauno Salminen
Raudoittajantie 7
20320 Turku
p. 040 507 0159
salminen.rauno@gmail.com

Nummenmäen Pientalot
(perustettu 1922)
Kalle Ranto
Santakuopankatu 16
20540 Turku
p. 050 482 3859
kalleranto@gmail.com
pakanpientalot@gmail.com

Omakotiyhdistys Ankkuri
(perustettu 1948)
Erkki Poikkeus
Koivuluodontie 12
20240 Turku
p. 040 515 6534
erkki.poikkeus@gmail.com

Paattisten Omakotiyhdistys
(perustettu 1978)
Timo Saastamoinen
Turku
p. 0400 610 229
timo.a.saastamoinen@gmail.com

Pahaniemen Omakotiyhdistys
(perustettu 1959)
Jack Wallden
Riippakoiuvunkatu 16
20210 Turku
p. 040 515 6534
jack.wallden@hotmail.com

Pahaniemen Pientaloyhdistys ry
(perustettu 2006)
Ulla-Maija Kallio
Pahaniemenkatu 99
20210 Turku
p. 040 552 8210
ulla-maija.kallio@live.fi

Perno-Pansion Omakotiyhdistys
(perustettu 1951)
Mikko Torkkeli
Leppäkertunkatu 6
20240 Turku
p. 044 520 6574
mikko.torkkeli@gmail.com
perno.pansion.omakotiyhdistys@gmail.com

Pitkämäen Omakotiyhdistys
(perustettu 1988)
Markku Mäkitalo
Ruohonpääntie 62
20250 Turku
p. 0400 520 463
markku.makitalo@netti.fi

Puistomäen Omakotiyhdistys
(perustettu 1951)
Annika Essen-Suuronen
20810 Turku
p. 044 368 5839
annika-suuronen@hotmail.com

Pääskyvuoren Omakotiyhdistys
(perustettu 1945)
Kai Kulmala
kulmala.kai@gmail.com
Hännikönkatu 53
20610 Turku
p. 0400 827 812
paaskyvuori@omakotiliitto.fi

Raunistulan Asuinkiinteistöyhdistys
(perustettu 1902)
Sami Karimaa
Murtomaantie 38
20300 Turku
p. 040 358 5211
skarimaa@gmail.com

Satavan Pientaloyhdistys
(perustettu 2001)
Ossi Kuparinen
Hennalantie 84
20960 Turku
p. 0400 488509
satavapty@gmail.com

Suikkilan Omakotiyhdistys
(perustettu 1954)
Jarno Kantonen
Pajulantie 10
20320 Turku
p. 0400 616 768
jarno.kantonen@gmail.com

Takakirveen Omakotiyhdistys
(perustettu 1947)
Raimo Ollila
Toukolankatu 13 as 1
20360 Turku
p. 0500 520 279
raimo.ollila@live.com

Teräsrautelan Omakotiyhdistys
(perustettu 1939)
Marja-Liisa Pentti
p. 0400 720163
marjalisa.pentti@gmail.com

Turun Asemiesomakotiyhdistys
(perustettu 1946)
Carl-Gustav Ehn
Huvituksenkatu 8
20810 Turku
p. 040 554 2032
calle.ehn@gmail.com

Uittamon Huvilanomistajan Yhdistys
(perustettu 1935)
Juha Tölkö
Patterinkatu 2
20880 Turku
p. 050 364 7889
juha.tolkko@gmail.com

Jäseniä
8652

Vaalan Omakotiyhdistys
(perustettu 1957)
Heimo Klaukka
Nummitie 7
20750 Turku
p. 050 352 8143
heimo.klaukka@gmail.com

Varsinais-Suomen Omakotiyhdistys
(perustettu 2002)
Jaakko Korpela
Liitoskatu 2
24260 Salo
p. 0400 688 870
jaakko.a.korpela@gmail.com

Vasaramäen omakotiyhdistys
(perustettu 1946)
Tomi Viitanen
Rakuunatie 10
20720 Turku
p. 0400 127 777
omakotiyhdistys@vasaramaki.fi

Vähä-Heikkilän Mäkitupalaisyhdistys
(perustettu 1909)
Anne-Maija Koivisto
Valtaojantie 7
20810 Turku
p. 045 651 2020
vh.makitupalaisyhdistys@gmail.com

LSJH palveluksessasi!

Muun muassa kaikki nämä jätehuoltopalvelut ovat käytössäsi, alueen vakituinen tai vapaa-ajanasukas:

- Asiakaspalvelumme auttaa sinua chatissa, sähköpostitse ja puhelimitse, kun mikä tahansa jätehuollossa askarruttaa. LSJH:n verkkosivujen oikean alakulman chat-tibotti ja sähköinen asiointi ovat käytössäsi vuorokauden ympäri.
- Ajankohtaiset tiedot alueen jätehuollosta saat kootusti kotisivuiltamme: **lsjh.fi**.
- Lisätietoja biojätteestä ja kompostoinnista löydät osoitteesta **lsjh.fi/tietoa-biojätteen-kerayksesta**.
- Jätteiden ABC auttaa yksittäisten jätteiden lajittelukysymyksissä: **lsjh.fi/abc**.
- Seuraa somessa! Jaamme vinkkejä, tietoa ja jätehuollon ajankohtaisimpia asioita myös Facebookissa, Instagramissa ja LinkedInissä. Löydät meidät tagilla **@lounaissuomenjatehuolto**.
- Tuo jätteet lajitteluasemille, monet maksutta! Kaikkien asemien tiedot: **lsjh.fi**.
- Kellarin kevätsiivouksessa tai vaikka mökkirempassa syntyy nopeasti suuria määriä jätettä. Ota meihin yhteyttä, jos kuljetuskalustoa ei löydy omasta takaa! **lsjh.fi/vuokra-ja-lisapalvelut-kotiin**.
- Tilaamosta saat lajitteluoppaat, tarrat ja taulut lajittelun tueksi: **lsjh.fi/tilaamo**.
- Kiertävien keräysten Pop upin, Siiran, Rannikon Siiran ja Saariston romunkeräyksen tiedot löydät LSJH:n seinäkalenterista sivuilta 31–33 ja osoitteesta **lsjh.fi**.
- Osalle kodin kierrätettävistä jätteistä löydät astiat LSJH-ekopisteiltä ja Rinki-ekopisteiltä. Pisteet kartalla: **kierratys.info**.
- Poistotekstiilit voit tuoda maksuttomaan keräykseen! Lue lisää: **lsjh.fi/poistotekstiili**.
- LSJH:n tekstiilienkierrätysmyymälästä Lempparista löydät käytettyjä vaatteita, kodintekstiilejä ja kankaita edullisesti kilohinnoin. **lsjh.fi/lemppari**.
- Lääkejätteet voit viedä maksutta apteekkeihin, noudamme ne niistä käsittelyyn!
- Ohituskaista uudelleenkäyttöön-hankkeessa kokeillaan uudelleenkäytettävien tavaroiden ja materiaalien vastaanottoa jätehuollon palvelujen yhteydessä: **turunekotori.fi/topinojan-vastaanotto**.
- Asukaslehti Huomiselle jaetaan joka kotiin toukokuussa ja LSJH:n seinäkalenteri kolahtaa postilaatikoihin joulukuun alussa.
- Tarjoamme maksutonta ympäristökasvatusta ja -neuvontaa erilaisille ryhmille ja lainaamme neuvontamateriaaleja mm. päiväkoille: **lsjh.fi/neuvontapalvelut**.
- LSJH:n tapahtumakalenterista saat ajantasaisimmat tiedot esimerkiksi kiertävistä keräyksistä sekä tapahtumista, joissa voit tavata neuvojamme: **lsjh.fi/tapahtumakalenteri**.

LSJH.fi
Pienempi kuorma huomiselle.

Muutakin®

seuraa omaa sähkönkulutustasi ja tee kaikkea muutakin!

KSS ENERGIA

Lataa Muutakin ja
valitse sinulle
parhaiten sopiva
sopimus!

1. Lataa sovellus
2. Ota käyttöön oman kulutuksen seuranta
3. Valitse kulutukseesi sopivin sähkösopimus

Google Play

App Store